«بوزانتيون»
ارمنيجه يومی وسياسى غزته . صاحب امتياز ومدير مسؤلى
بوزانت كچيان
مطبعه واداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده ۳۸ نمرولی
دائرهٔ مخصوصه‌ده در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճ. վեցամսեայ 3½, եռամսեայ 2։ —Արտասահման 40 ֆր. վեցամսեայ 20, եռամսեայ 10։ Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բաց ի Բոսֆ Լոգալէ։

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ — ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
Ի դիմաց Թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
Եւ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

Ա· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 239 — Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 1897 ՕԳՈՍՏՈՍ 12/24 — 26 ՐԷՊԻ ԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1315 — 12 ԱՂՈՍԹՈՍ 1313 — Ա· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 239

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԳԱՒԱՌԱՑԻՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ՄԻԱՑՄԱՆ

Երզրում կրնայ մատակարարուիլ մէկ Թաղական Խորհրդով։ Երզնկա չի կրնար։ Թէեւ Երզնկա Երզրումէ աւելի բազմահայ չէ, և չէ եղած երբեք։ Անպատճառ չորս Թաղական Խորհուրդ պէտք են Երզնկայի, որովհետեւ չորս եկեղեցի ունի։ Երբեք չէ անցեր մեր Երիզայի պատուական ազգակիցներու միտքէն թէ մէկ Թաղ. Խորհուրդ կարող է քանի մը եկեղեցի ալ կառավարել։ Բերայի Թաղ. Խորհուրդները միշտ կառավարած են երեք կամ չորս եկեղեցի, ազնիւ բազմահայ և անհամեմատ աւելի հարուստ կեդրոնի մը մէջ, և ո՛չ մէկ Բերայի Հայ միտքէն անցուցած է թէ եկեղեցին զատ ըլլալուն համար Թաղ. Խորհուրդն ալ զատ ըլլայ։ Նախնիք չորս եկեղեցի պարգեւեր են Երիզացւոց բարեպաշտութեան, բայց արդեօք ա՞յն նպատակաւ որ այս չորս Թաղ. Խորհուրդներ փոխադարձաբար չէզոքացնեն զիրար, և ազգային կրթութեան գործը զրկեն այն միութենէ որ անոր զօրութիւնն ու կատարելագործումը պիտի ըլլար։ Ինչպէս այս օրերս Սկիւտարցիք և Ատաբազարցիք դպրոցներու միացման կ'աշխատին, այնպէս ալ ժամանակէ մ'ի վեր Երիզացիք կ'խորհին միացնել զօրս եկեղեցիներուն մատակարարութիւնն, ընտրելով մի միակ Թաղ. Խորհուրդ մը որ բազմի Առաջնորդարանի մէջ, հասոյթներն ամփոփելով մի միակ Սնտուկի մը մէջ որ պահուի Առաջնորդարանի մէջ, ծախքերը տնօրինելով իւրաքանչիւր եկեղեցիի պէտքին համեմատ, վարժարաններն մէկը վերածելով կեդրոնականի, և միւսներն անոր նախակրթարանն ընելով, եւն. Տնտեսական տագնապին բերմունքն է անշուշտ որ խնայողութեան և ամփոփման այս պէտքն ամէն ժամանակէ աւելի զգալի կ'ըլլայ, և ուշիմ Երիզացիներ երկար տարիներու բաղձանքին այս առթիւ գոհացում տալ ուզեցին։ Բայց յուլիս 29 թուով Երզնկայէ մեզ տրուած տեղեկութիւններուն նայելով, այս գործ, որ յուսալից երեւոյթ մը առած էր, վերջերս նորէն դժուարութեանց մատնուեր է, և Նորընտիր առաջն. տեղապահ Տ· Դանիէլ վ. Ցակոբեան գործերու բոլորովին խաղաղ և գիւղին վիճակ մը պիտի չգտնէ իր պաշտօնատեղւոյն մէջ, այլ պէտք պիտի ունենայ իր բոլոր ճարտարամտութեան, խոհականութեան և համոզիչ կարողութիւններուն, թող չտալու համար որ եկեղեցական և կրթական գովելի ձեռնարկ մը ցաւալի վախճանի մը յանգի։

Մեզ կ'գրեն Երզնկայէ· «Խառն ժողովն, իր հաստատամտութեամբ և խոհեմութեամբ, յաղթեց ինչպէս ամէն դժուարութեանց, նոյնպէս Սրբազնութիւն Թաղին ընդդիմադիրներուն, որք վերջապէս խառն Թաղ. Խորհուրդ կազմուելու համար իրենց ընտրելիները ներկայացուցին՝ ուրիշ Թաղերու նման։ Կատարուեցաւ առաջին ընդհանուր ընտրութիւնն, յորում վեց անձ բացարձակ ընտրուեցան, և մի քանիներ համեմատականի մնացին։ Վարչութիւնը, 14 անձի բ. ցուցակ մը պատրաստելով, կախել տուաւ եկեղեցեաց դուռները։ Ընդդիմադիրները, տեսնելով որ իրենց մէջէն ոչ միայն բացարձակ ընտրուողներ չկան, այլ համեմատական քուէ իսկ չեն առած, Վարչութեան հետ անպաշտօն կերպիւ բանակցութեան մտան, և առաջարկեցին որ «եթէ Վարչութիւնը կանխաւ երաշխաւորէ թէ Երզրում փոխադրուած և պահ մը հոն մնացած և յետոյ Երզնկա դարձած երկու վարժապետներն առաջիկայ դպրոցական շրջանին մէջ պաշտօն չվարեն, իրենք չեն ընդդիմանար երկրորդ ընտրութեան. ապա թէ ոչ՝ պիտի աշխատին չյաջողցնել»։ Որովհետեւ իրենց պահանջում արգելն էր, և Երզնկայի կրթական գործն այնպիսի երկու ատաղձներէ զրկելն ալ խոհեմութեան հակառակ էր՝ երբ այնքան դժուար է դուրսէն բերել տալ լաւագոյն ուսուցիչներ, Վարչութիւնը չհաւանեցաւ առաջարկութեան։ Ասոր վրայ, եկեղեցիներուն դուռները դրուած ցուցակներն անտի վերցուեցան։ Խառն Ժողովն ասկէ հակառակութեան վշտալի ցոյց մը նկատելով, խմբովին հրաժարական մատոյց, որով երեք ամսուան բարենպատակ աշխատութիւններն ի դերեւ ելան։ Եկեղեցիներու և դպրոցներու գործը կիսկատար մնաց, և Եզնիկեան վարժարանի ապագան անստոյգ է բոլորովին։ Մեր կրթական էն կարող գործիչն որուն ամէն Երզնկացի կ'համակրէր՝ Բիւզանդիոնի Թղթակից Ամատեան էֆ., վշտացած մեկնեցաւ Երզնկայէ, և Պոլսոյ ճամբով Իզմիր կ'ուղեւորի։»

Ցաւօք կ'արձանագրենք այս տխուր լուրը. բայց կ'յուսանք որ նոր և պատկառելի հովիւ մը ներկայութիւնը փոխադարձ զգացումները մեղմացնելու և զամենքը բարենպատակ լուծման մը յորդորելու ազդեցիկ միջոց մ'ըլլայ։ Ի՞նչ պիտի շահին Երզնկացիք՝ կարող կրթական գործիչները մի առ մի հեռացնելով իրենց մէջէն, և դպրոցական ցիրուցան դրութիւն մը պահպանել փորձելով տկարացած նիւթական միջոցներով։ Ինչո՞ւ ներկային մէջ անձնական դիւրազգածութիւնները չզոհել՝ ապագայ սերունդին իմացական ու բարոյական օգտին համար։ —Իրաւ է որ մեզ Պոլսեցիներս մեծ իրաւունք մը չունինք այսպիսի քարոզներ կարդալու գաւառացիներուն· զի մեզ ալ ունեցեր ենք ու դեռ ունինք դպրոցական միացման խնդիրներ որք Երզնկացիներուն խնդրէն աւելի յաջող, աւելի պատուաբեր լուծման մը չեն յանգած դեռ։ Ո՞ւր է, Մայր-Եկեղեցիի, Ենի-Գափուի, Կէտիկ-Փաշայի և Գում-Գափուի դպրոցները պիտի միացուէին, մանաւանդ որ տնտեսական տագնապը մեծ հարուած տուած է Մայր-Եկեղեցիի և Ենի-Գափուի դպրոցներուն հասոյթներուն։ Ո՞ւր է, Սկիւտարի Ս. Կարապետի և Ս. Խաչի վարժարանները պիտի միացուէին, քանի որ այս երկու Թաղեր նոյնքան մօտ են իրարու որքան Գում-Գափու, Ենի-Գափու, եւն։ Հայերն ամէն տեղ նոյն չե՞ն։ Տեղական անձուկ ոգին միշտ աւելի չի՞ կշռեր մեր վրայ քան հաւաքական ոգին։ Ամէն ոք իր Թաղին մէջ մենծ-աղա ըլլալու թեկնածու, չի համակերպիր իր աւելի կամ նուազ ոչինչ անձնաւորութիւնն անտես առնուած տեսնելու ընդհանրութեան օգտին մէջ։ Բայց ինչ որ ցարդ փիլիսոփայական մտածումներն և քրիստոնէական խորհուրդները չյաջողեցան կատարել տալ մեզ մեր յօժար կամօք, թերեւս տիրող ընդհանուր աղքատութիւնն և տնտեսական տագնապն ի վերջոյ նոյնը պարտ գնեն մեր վրայ։

Հրատարակուելու համար յօդուած կամ նամակ ղրկողներէ կ'խնդրենք որ թղթին միայն մէկ երեսին վրայ գրեն։ Երկու երեսի վրայ գրուելէն շատ յապաղում և դժուարութիւն կ'ծագին։

ՀՐԷԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱՀՐԷԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼՆ ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Բ.

Միւս «յառաջդիմական» թերթերն ևս Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի ուղղութիւնն ունին. Նոյն անուղղութիւնը, սուտ ու ախալի աէրը, կաշառակերութիւնը, քրիստոնէութեան ատելութիւնն, հրէութիւնը (.՛), ծառայելով միայն կ'տարբերին իրարմէ։ Արդար է դիտել սակայն որ Նոյէ» Վիէնըր Դոկպլատ, թէեւ նոյն ոգւով գրուած, գէթ շատ աւելի պարկեշտ է ոճով. այդ եւս առաւելութիւն մ'է։ Վիեննայի միւս գլխաւոր լրագիրք են Վիէնըր Դոկպլատ, Էօսդրայխ-Ֆոլքսցայդունկ։ Հակահրէականութիւնն, որոյ կեդրոնն է Վիեննա, արտադրեց հակահրէական մամուլն, որ բաղդատմամբ թէեւ նիւթապէս աղքատ, սակայն ազդեցութեամբ շատ աւելի զօրաւոր է, զի պարկեշտ և անկաշառ է և ճշմարտախօս։ Հրեայ մամլոյն հարստացման մեծագոյն աղբիւրներն են կաշառք և ծանուցումք։ Առաջնոյն մէջ, ինչպէս միշտ, Հրեայք օրէնք դրած են ամէն ձեռքէ առնել։ Երկրորդին մէջ եւս, բայց այդ պէտք է բացատրել, զի ծանուցումը բաց աչաւ մէջ կատարուող մի բան կ'թուի. գեղծումը դժուար է այդ ճիւղին մէջ. սակայն ի՛նչ չըներ Հրեայ մը որ դրամ շահիլ կ'ուզէ։ Բոլոր այն սահմանները զորս պատիւն, ամօթն և ուղղութիւնը կ'դնեն, կոխել անցնիլ, միայն պատժական օրինագրքի տրամադրութեանց առջեւ կանգ առնելու և կամ քովէն սպրդիլ,— ահա՛ իր յատակագիծը։ Բացէք Հրեայ թերթ մը, կարդացէք ծանուցումները. կ'թարգմանեմ բառ առ բառ.

—«Երիտասարդ համակրելի կին մը կ'ուզէ մտած ընել, հասցէն է ...»

—«Գեղեցիկ գեռատի աղջիկ մը, որ այժմ նեղութեան մէջ կ'գտնուի, կ'ուզէ վեհանձն, հարուստ, տարիքն առած մի Պարոնէ 200 ֆր. փոխ առնել։ Շատ երախտապարտ պիտի ըլլայ։ Գրել Բ. Լ. լրագրոյս տեսչութեան։»

—«Ուսեալ, գեղեցիկ եւ գեռատի ամուսնացեալ տիկին մը որ ընտանեկան վիշտեր ունի, կ'ուզէ ճանչնալ մի չնորհքով Պարոն, երեկոները միասին զուարճալի կերպով անցընելու համար։ Գրել ...»

—«Մի գեղեցիկ, զուարթ եւ հաճոյալի դերասանուհի, որ այժմ քաղնիքները կ'գտնուի, կ'ուզէ նոյնպիսի երիտասարդի մը հետ ծանօթանալ։ Գրել ...»

—«Կար կարող աղջիկ մը, 26 տարեկան, բարձրահասակ, խարտեաշ մազերով, ուսեալ, 2000 ֆլորին, կ'ուզէ ամուսնանալ մի երիտասարդ չնորհքով Պարոնի հետ, պաշտօնեայ կամ դասատու։ Կերակուր եփել գիտէ։ Գրել «Իւրկական ակաւներ», լրագրոյս տեսչութեան։»

—«Հրեայ բժիշկ մը, 37 տարեկան, 4000 ֆլորին տարեկան շահով, լաւ ընտանիքէ, ուսեալ և համակրելի դէմքով, կ'ուզէ ամուսնանալ հրեայ օրիորդի մը հետ, մինչեւ 25 տարեկան, բարձրահասակ, խարտեաշ մազերով, փոքր ոտքով ու ձեռքով, որ դաշնակ ածել գիտնայ ու ընտանեկան ոգի ունենայ։ 30,000 ֆլորին օժիտ պէտք է ունենայ առնուազն։ Ուղղել նամակ կենդանագրով հանդերձ առ «Տքթ. Ո. Շ.», լրագրոյս տեսչութեան։»

—«Այրի կին մը, 34 տարեկան, համակրելի և լաւ պահուած, մեծ, խարտեաշ, գեղեցիկ բնակարանով, կ'ուզէ սենեակ մը վարձու տալ չնորհքով երիտասարդի մը։ Գրել ...»

—«Երկու գեռատի և չնորհալի քոյրեր, ամարանոցի մէջ սիրտերնին նեղանալով, կ'ուզեն երկու համակրելի և ուսեալ երիտասարդներու հետ թղթակցութեան մտնել։ Պիտի պատասխանուի միայն անոնց, որք ամբողջ ստորագրութիւն կ'դնեն և լուսանկարներն կ'ղրկեն։»

«Շ. Ա. 27.' — Սիրելիս՛ անկարելի եղաւ ինձ երէկ գալ. Ամ... վերադարձած է։ Պիտի գրեմ նոյն հասցէին, երբ ազատ ժամ մ'ունենամ։ Ամէն ժամ, սակայն, մտածումներս քու հետ են։ Համբոյրներ։»

—«Այն սքանչելի օրիորդն, որ երէկ Եշ. երկրոյ ժամ 5½ին իր մօր և քրոջն հետ Բօլմարքդին կ'անցնէր, գեղին հագուստով և պլուզով, յարդէ գլխարկով կարմիր ժապաւէններով, և զոր աղաչեցի հետեւեն այս օրուան Դոկպլատը կարդալ, կ'խնդրուի գրել «Ո. Ա.» հասցէով, լրագրոյս տեսչութեանն, ո՞ւր և ե՞րբ կարող եմ զինք տեսնել։ Ձեռքերն համբուրելով։»

—«Այն գեղանի Տիկինն, որ նախընթաց օրուան Բալլ Թէատրէ Բրէնդէօն Ֆօճ Նէլի ներկայացուցման առաջին կարգի երրորդ օթեակը նստած էր մի երիտասարդի հետ, սեւ մետաքսէ հագուստով, կ'խնդրուի օրքերէն իրեն զմայլող երիտասարդին կողմանէ, իմաց տալ, ո՞ւր և ե՞րբ կարող է զինք վերստին տեսնել։ Գրել «իմ իտէալս», լրագրոյս տեսչութեան։»

Եւ այլք այսպիսիք։ Այսպիսի ծանուցումներ միայն Հրեայ լրագրաց մէջ կան։ Կ'ապրին անոնցմով, զի սուղ են այսպիսի հրատարակութիւնք։ Անցնինք անդրանէսյն (հակահրեայ) մամլոյն։

ՎՌԱՄ

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ՀԱՆԴԷՍԸ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի.)

ԻԶՄԻԴ, 4/16 Օգոստ. 97.

Լուս.-Դպրեվանց վարժարաններն իրենց տարեշրջանը փակեցին պարգեւաբաշխութեան հանդէսով մը որ տեղի ունեցաւ երէկ եկեղեցւոյ մէջ։ Ներկայ էին ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը, Թաղ. Խորհուրդն, Մէարիֆի Միւտիրն՝ Իտատիյէի ուսուցիչով մը, ընդհ. դատախազի օգնականն՝ երկու ընկերներով և Թղթատարական տնօրէն Հասան Ալի էֆ.։ Եկեղեցւոյն կեդրոնը դրասեղանի վրայ կանխաւ պատրաստուած և ի ցոյց հասարակութեան դրուած էին աշակերտուհեաց ձեռագործներն և տրուելիք մրցանակները. եկեղեցւոյ մէջ՝ նեղն չորս սիւներու վրայ կախուած էին տպագիր գծագրած նկարները։ Հանդէսն սկսաւ նախագահութեամբ Ատաբազարցի Տ. Ցարութիւն վարդապետի որ Տ. Կարապետ վարդապետի հետ Ատաբազարէ քաղաքս հասած էր մէկ-երկու օր առաջ։(*) Նախ աշակերտներու կողմէ երգ մը երգուեցաւ, յորմէ յետոյ վարժարանաց տեսուչ Տ. Վահան Հայրը կարդաց վարժարանաց տեղեկագիրն որով պարզեց 96-97 շրջանի մէջ վարժարանաց վիճակը, ցաւ յայտնելով թէ մերթ ընդ մերթ հրապարակաւ յանիրաւի յարձակումներ տեղի ունեցած են դպրոցներու դէմ. շնորհակալութիւն նախ Թաղ. Խորհրդոյ որ աջակցած էր կրթական գործին. դպրոցներու գոհացուցիչ վիճակ ունենալը կ'եզրակացնէր։ Այս տարի շրջանաւարտ չունէին. յաջորդ շրջանին «պիտի ունենանայ»։ Երկու դպրոցներու կարգերը վերեւ յիշուած դրասեղանին չուրջը բոլորուելով, աշակերտաց մրցանակները տրուեցան։ Այս միջոցին ատենաբանութիւններ և երգեր՝ հայ. թուրք. և ֆրանս.։ Նոյնպէս վարժարանաց ուսուցիչ Բակլաճեան Գրիգոր էֆ. թուրքերէն ուղերձ մը կարդաց։ Ցետ որոյ Համիտիէ քայլերգը։ Հանդիսականք յանկայս ունկնդրեցին։ Մէարիֆի տնօրէն էֆ. խօսեցաւ թելելով կրթական գործին կարեւորութիւնը։ Երեք ժամ տեւելէ ետքն, հանդէսը փակուեցաւ նախ. Հօր մաղթանօքն և աշակերտաց Հայր Մերովն։ Հանդէսին գլխաւոր հրապոյրը կազմած էր քանի մը աղջիկներու ի միասին կատարած տրամախօսութիւնը, շնորհիւ Մեզպուրեանի նախորդ շրջանաւարտ ուսուցչուհի Օր. Թագուհի Ի. Գապասաքալեանի որ կ'խոստանայ փայլուն ասպարէզ իր պաշտօնին մէջ։ Հանդէսի կարգադրութիւնն և հրաւիրելոց ընդունելութիւնք փափաքելի է որ ուրիշ հանդէսներու մէջ աւելի կանոնաւոր ըլլան։ Ի լրոյ իմացածիս նայելով, Նորընտիր Թաղ. Խորհուրդը բանակցած է եղեր Ռոստարեսյի Տէմիրճեան Կարապետ էֆ.ի հետ տեղւոյս երկսեռ վարժարանաց տնօրէն կարգելու համար որ կարծեմ ընդունած պիտի ըլլայ։

(*) Բաց ի Տ. Վահան Հօրմէ ո՞ւր էին արդեօք մեր միւսեալ քնյ. Հայերն այս տեսակ հանդէսի մը զլանալով իրենց ծանրակշիռ ներկայութիւնն, արդեօք դպրոցական հանդէսէ մ'ալ դրամական վարձատրութի՞ւն մը կ'սպասէին, ուրպէս զի փութային գալու.

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՄԷՆ Բառին ուղղագրութիւնը

ԱՄԷՆ բառը ոչ թէ կրճատուած է ամենայնին, այլ ամփոփումը համայնին, որ ածանցեալ բառ մըն է համ բառով եւ այն մասնիկով կազմուած։ Համ բուն հին բառ է, արդի համայն, համբուն, ամենայն բառերուն հոմանիշ. լծորդ է արաբերէն ամմ, ամմէ բառերուն։ Թերեւս համ եղած ամմ չըլլալու համար։ Երբ լատին omnis, omne ին լծորդ առ... ձեւէն իրեն հոմանիշ ամենայն բառը մտած է լեզուի մէջ, համ սկսած է նախդիր մասնիկ մը դառնալ, որ ըստ տեղւոյն կ'առնէ համ, հաղ, ամ, ան և յան ձեւերը։ (Հանդէս, հաղորդ, ամբողջ, անտառ, յանդիման)։ Ցայտնի է թէ այս երկրորդ բառ մըն է իր համազօր և մեր թէ՛ հին լեզուի մէջ և թէ արդի արեւմտեան և արեւելեան գաւառաբարբառներուն մէջ յաճախ փոխուած է, տեղը եղած է տեղը, հայը՝ արեւելեան հայոց մէջ կ'արտասանուի հեր, «յըլ»՝ էլ, և ամէն տեղ «յէլը»՝ էրէլ, «յէրն» փաղաքշականը էրէկ, «յէփն» էփ։ Գալով հ ի կրճատման, պարզ կրճատում մը չէ սա, այլ մասնաւոր օրէնքով մը տեղի ունեցած է. հ հնչման պաշտօնն է, այս տեսակ բառերու մէջ, ուժգնութիւն մը տալ յաջորդ ձայնաւորին. բայց պահանջուած ուժգնութիւնը տալու ուրիշ աւելի ժողովրդական ձեւ մը կայ որ կը փոխանակուի առաջնոյն հետ. այս ձեւն է կրկնել յաջորդ բաղաձայնը. այս կանոնի համաձայն հօֆալը կ'արտասանէ ժողովուրդը օֆֆալ, որդի բառը եղած է օրդդի (որ ուժգին հնչումը փոխանցելով) չիտակը՝ խառոն կամ իծծուն, յամառը՝ ամման, յանոայը՝ անննայ, այս բառին թրքերէնն ալ միեւնոյն կանոնը կը շօշափէ, խաննում։ Այսպէս համայնը (համնն արտասանեալ) եղած է ամմէն։ Պէտք է գիտնալ թէ ժողովուրդն ոչ թէ ամէն կ'արտասանէ այլ ամմէն, և Վենետիկեան Հայրերը տակաւին մինչեւ վերջին ատեններս ամմէն կ'գրէին, (աչքէ անցուցէք Բազմավէպերն, աշխարհաբար հրատարակութիւնները)։ Տակաւին երկու տարի առաջ, Հայրենիք Խմբագրականներու մէջ ժողովրդեան բերնէն առնուած խօսքի մը ամէններն ամմէն կ'գրուցագրէր։ Բայց հիմա սովորութիւն չէ ամմէն գրել, վասն զի հայերէն ուղղագրութիւնը կ'մերժէ երկու նոյն տառերու առընթերագրութիւնը՝ (եթէ պատահական չէ անոնց դրացնութիւնն, այսինքն եթէ ձայնաւոր տառ մը սղումով յառաջ եկած չէ)։ Ուրեմն ամմէն որ համայնի ամփոփումն է, ներելի չէ գրել ԱՄԷՆ այլ ԱՄԷՆ։ (*)

ԴԱՒԻԹ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

(*).— Ուրիշ մէկ-երկու բանասէրներ ալ իրենց կարծիքը ղրկած են մեզ այս քերականական խնդիրներու առթիւ։ Զանոնք եւս հրատարակելէն առաջ, յօդուածներու շարքի մը մէջ պիտի փորձենք յայտնել մեր համոզումներն՝ աշխարհաբարի գործածման վերաբերեալ կարգ մը խնդիրներու վրայ, ընդ որս ակնարկեալ կէտերուն վրայ։

ՏԱՆ. ԽՄԲ.

ԳԱՏԸՂՓԻՒՂԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Ժամանակէ մ'ի վեր Գատըգիւղի Արամեան երկսեռ վարժարանի մասին այլընդայլոյ զրոյցներ կ'լսուէին։ Իբրեւ իրազեկ Թաղեցի՝ պարտ կ'համարիմ հրապարակաւ յայտնել թէ չարախօսութեանց հեղինակներն երկու անձեր են միայն, որք անձնական ատելութիւն ունին վարժարանին կամ անոր տնօրէնին դէմ հետեւեալ պատճառով.— Ասկէ առաջ վարժարանէն հեռացեալ կ'վտարուին այս երկու անձերու վերաբերող երկու աշակերտներ որք բարոյականի տեսակէտէ երկսեռ ուսանողութիւնը գայթակղեցնելու հանգամանք ունեցող վարմանց մէջ գտնուած էին։— Ահա այս միակ պատճառով է որ այս երկու անձեր կ'ախտեն և կ'սպառնան իրենց վրէժը լուծել՝ ամէն առթիւ վարժարանն ու տնօրէնն անարգարկելով։ Ու կ'սկսին ամէն կողմ պտտցունել իրենց բարբաջանքը, ջանալով սակայն մէջը մաքուր թիւն մէջ գործել, անստորագիր նամակներու ետեւ սքօղուելով եւն. Ինչպէս սովոր են ընել ամէն զրպարտիչներ։ Այս չարախօսութիւններ կ'ստեղծեն այնպիսի արձագանգներ որ մինչեւ անդամ Ուսումն. Խորհուրդն հետք կը տեսնէ իր երկու անդամակիցներուն միջոցաւ մանրակրկիտ քննութիւն մը կատարել մայիս մէջ, և վերջապէս ի պաշտօնէ կ'հաստատէ թէ «վարժարանին վրայ տարածուած զրոյցներուն «մէջ մեծ դեր ունին անձնականութիւնք և կամ անիրազեկ անձանց «կողմէ տեղի ունեցած քննադատութիւնք։»

Երկաս խնդիրը տեսնելով որ պիտի չկրնան գայթակղեցնել Թաղեցիներն, որք Ուսումն. Խորհրդոյ պաշտօնագրին, տարեկան հարցաքննութեանց արդիւնքին, մէկ խօսքով՝ վարժարանի բարեկարգ ընթացքին մէջ կ'տեսնեն զրպարտութեանց հերքումը, կ'յաջողին՝ տնօրէնի պաշտօնին թեկնածու շահախնդիրներու շնորհիւ՝ սպրդիլ մէկ երկու տեղական թերթերու մէջ։ Այս յայտնութիւններն իմանալէ յետոյ՝ ընթերցողներն ա՛լ պիտի չզարմանան երբ տեսնեն մերթ անիմաստ հարցումներու շարք մը, և՝ հուսկ ուրեմն՝ յուլիս 27 ի պարգեւաբաշխութեան գեղեցիկ հանդէսին այնքան չարամտօրէն խեղաթիւրուած նկարագրութիւնը։ Անկարող կ'անուանեն տնօրէնը։ Ալ ստիպուած ենք մէկդի դնել տնօրէնին համեստութիւնը վիրաւորելու փափկանկատութիւնն, և՝ յանուն ճշմարտութեան՝ ըսել թէ անիկա քսան տարիէ աւելի է որ անընդհատ կ'ծառայէ ազգ. կրթութեան գործին, այլեւայլ վարժարաններու վարչութեան ղեկն ունենալով իր ձեռքին մէջ։ Իր խնամոց տակ յաջողապէս ընթացք աւարտած են բազմաթիւ աշակերտներ, որք մայրաքաղաքիս ու գաւառներու մէջ դիրքեր գրաւած են ուսուցչական, առեւտրական, վարչական ու գրական ասպարէզներու մէջ։ Ինքը՝ մէկէ աւելի կարեւոր ճիւղի մասնագէտ մ'է վկայեալ, և իր դպրոցավար կարողութիւնն և բազմամեայ փորձառութիւնն՝ հաստատուած են իր կրթական գործունէութեան արդիւնքներով։

Կ'ուզեմ այս առթիւ ծանրանալ ուրիշ կէտի մը վրայ որ մահացու հարուածը կուտայ մեր ազգ. կրթութեան գործին։— Մեր օտարամոլութիւնն է այն որով մեր զաւակներու նախակրթութեան գործն անխոհեմաբար կ'յանձնենք օտարներու ձեռքը։ Ծնողներ պէտք է վերջապէս համոզուին թէ օտար վարժարաններու տուած օտար ու թերի նախակրթութիւնը բարոյական մահն է մեր նոր սերունդին։ Ա՛լ ժամանակն է որ մեր սրտերն ու դրամական ուժերը միացունենք Արամեան երկսեռ վարժարանի չուրջն, որ այսօր՝ իր փորձ տնօրէնին և ժրաջան ուսուցչական մարմնին չնորհիւ՝ բարեկարգութեան ի վիճակի է հարազատ դաստիարակութեամբ մ'օժտելու մեր երկսեռ ուսանողութիւնը։ Արամեան՝ Տարրական Նախակրթարան մը չէ լոկ։ Բարձրագոյն Նախակրթարան մ'է միանգամայն։ Ի՞նչ որպէս զի կարելի ըլլայ ընդ. հուպ կազմել վերին դասընթացքները, պէտք է որ ծնողները բարեյօժարութիւն ունենան թողուլ որ իրենց զաւակները, Տարրական Նախակրթութեան ընթացքն աւարտելէ յետոյ, երեք տարի եւս շարունակեն իրենց ուսանողական ընթացքը։

Եթէ անցեալ տարուան 12 ընթացաւարտուհիներէն գէթ տասնի չափ

օրիորդներ յօժարէին մնալ, այս լրացող տարեշրջանին մէջ իսկ կազմուած պիտի ըլլար բարձր. Նախակրթարանի Ա. դասընթացքը։

Լիայոյս ենք թէ գոնէ արդի բարձրագոյն կարգերու ուսանողաց ծնողները կ'զգուշանան միեւնոյն սխալը գործելէ, որով վարժարանն ի մօտոյ կ'ունենայ բարձր. Նախակրթարանի դասընթացքներն, ինչ որ իրաւամբ յանձնարարած է նաեւ Ուսումն. Խորհուրդն իր ծանուցեալ պաշտօնագրին մէջ։

Իրազէկ Գաւը-գիւղցին

ԼՈՒՐԵՐ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՀԱՅՈՑՄԷՆ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի)

ՎԱՌՆԱ, 10/22 օգս. 97

Տեղւոյս Ազգասախնամին' նպաստամատոյց մէջազ. ազգասախնամ մարմնէն եկաւ 100 անգլ. ոսկի, միմիայն Պոլիս դառնալ ուզող կարօտ գաղթականներուն ճամբու ծախքն հոգալու համար։

—Ռուսճուգի արկածելոց ընտանեաց համար բացուած հանգանակութեան մասնակցած են' իշխանը 10,000 ֆր. պուլկար նախարարութիւնն 5 հազար ֆր., քաղաքապետութիւնն 3 հազար ֆր. տալով։ Ապա կուգան վաճառականք, ևն։ Հանգանակութիւնը բացած է Ռուսճուգի քաղաքապետութիւնը։ Ամէն ազգէ կարող անձեր կը մասնակցին։

—Ամսոյս 3 կիրակի գիշեր տեղւոյս Ազգասախնամին ի նպաստ տրըուած Թատերական երեկոյթէն գոյացած զուտ շահն է 25 Նաբոլէոն։

—Քաղաքիս մէջ քիչ մը Բէֆօ և քիչ մ'ալ ջերմի հիւանդութիւն կան։

—Ռուսճուգէ և ուրիշ պուլկար քաղաքներէ բաւական թուով զիւրակեցիկ ընտանիքներ Վառնա եկած են ծով մտնելու համար։

ՆՈՐ ԴԱՏԱՍՏԱՆ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

* * Հօս ամէն ոք կ'խօսի Աննա Սիմոնի սպանութեան հաւասար կարեւորութեամբ նոր դէպքի մը վրայ։ Ի Փիլիպէ, բանաստեղծ Ալէքօ Քոնստանդինով և փաստաբան Տքթ. Թաքէվ մտերիմ բարեկամներ էին։ Փաստաբանը գործօն դեր ունէր քաղաքականութեան մէջ, երբեմն Սոպրանիէի անդամ էր, և բարձր անձնաւորութիւններու նկատմամբ զանազան քննադատութիւններ ըրած էր ժողովին մէջ։ Տքթ. Թաքէվի բարեկամք իրեն ըսին որ թշնամիներ ունեցած է։ Մայիս 11/23ին փաստաբանն ու բանաստեղծը Թաթար-Բազարճըգի գաւառին մէջ ճամբար կ'խօսէին առաջիկայ քաղաքապետական ընտրութեանց առթիւ։ Նոյն իրիկուն ուշ ժամանակ գիւղէ մը մեկնեցան, Թաթար-Բազարճըգէ ոչ շատ հեռի։ Տքթ. Թաքէվ կառքին ձախ կողմը բազմած էր։ Ճամբան այնպէս պատահեցաւ որ տեղերնին փոխեցին։ Քառորդ ժամ մը ետքը քանի մը հրացաններ մէկէն պարպուեցան, այնպէս որ յետոյ 15 պարապ փամփուշտ գտնուեցան նոյն տեղ։ Բանաստեղծը մեռած ինկաւ. փաստաբանին բան մը չեղաւ։ Փաստաբանն իր մեռած բարեկամին հետ Թաթար Բազարճըգ գնաց կառքով, եւ ոստիկանապետ Բիզանովի իմացուց։ Սա մտիկ ըրաւ շատ գրգռուած, և յետոյ վռնտեց գանգատողը։ Տքթ. Թաքէվ, օրէնսգէտ մարդ և հաւատարիմ բարեկամ, չձանձրացաւ։ Վերջապէս դատական իշխանութիւնն յուզուեցաւ, և նկատելով որ Թաթար Բազարճըգի ընդհանուր դատախազը կորովի եւ արդարասէր մարդ մ'էր, առաջարկուեցաւ դատաստանն յանձնել Զինուորական Ատենին, որ գործն անոյշի պիտի կապէր։ Ընդհ. դատախազը բողոքեց։ Վճռաբեկ Ատենին դիմուեցաւ, որ վճռեց թէ Զինուորական Ատեանը ձեռնհաս չէ։ Ընդհ. դատախազ Մէյէրի վրայ ազդեցութիւն գործելու համար, Փիլիպպէի ընդհ. դատախազ Միլքով ղրկուեցաւ Թաթար Բազարճըգ, իբր թէ Մէյէրի օգնելու, բայց ընդհակառակն գործը շփոթելու, ու հիման վրայ թէ «փաստաբանն ինք սպաննած ըլլայ իր բանաստեղծ բարեկամը»։ Երբ գայթակղութիւնը չափազանցեց, Բիզանով ոստիկանապետ այլուր ղրկուեցաւ։ Այն ատեն Բիզանովի տեղակալն ըսաւ հարցաքննիչ դատաւորին թէ Բիզանով ինք կ'ուզէր Տքթ. Թաքէվը մէջտեղէն վերցունել, բայց ճամբան անձի սխալում մը եղած էր։ Ընդհ. դատախազն յայնժամ ուզեց ձերբակալել զԲիզանով, բայց չյաջողեցաւ, և երբ պնդեց, ինք պաշտօնանկ եղաւ բոլորովին։ Ի Փիլիպէ հարուստ մը մահարձան կանգնեց Քոնստանդինովի, բայց արձանագրութիւնն անհաճոյ ըլլալով, ջնջել տրուեցաւ։ Ոճիրը թէպէտ մայիս 11/23ին գործուած էր, բայց ցարդ նախնական քննութիւնը միայն կատարուեցաւ։ Իսկ բուն դատը, կ'ըսեն պուլկար ընդդիմադիր լրագիրք, Պոյչէվի և Աննա Սիմոնի դատին չափ շահեկան պիտի ըլլայ, պուլկարական բարձր ընկերականութեան բարքերն երեւան հանելով։ Այս առթիւ լրագիրք կ'յիշեցնեն վարչապետ Սդոյլովի այն խօսքը գերման թերթի մը խմբագրին թէ «Պուլկարիա արեւելեան երկիր մ'է, և արեւելեան մեթոտներով միայն կրնայ կառավարուիլ, և հանրային բարեկարգութեան վրայ մօտէն հսկելու համար, կառավարութիւնն հարկադրուած է շատ հեղ իբրեւ գաւառապետ եւ ոստիկանապետ գործածել նախկին փորձ մարդիկ, որք գողերուն, աւազակներուն և այլ չարագործներուն ամէն ծակուծուկը գիտեն, ու շուտով կրնան բռնել զանոնք։»

ԳՈՐԾԵՐՆ Ի ԹԵՍԱԼԻԱ

Վոլոյէ օգս. 14 թուով կ'գրեն առ «Լ. Հէրըլտ» թէ քաղաքին է'ն հարուստ և պատուաւոր բնակիչներէն միոյն' Մ. Մանուսիի սպանումը խորին սրտայուզութիւն պատճառած է հոն։ Հինգ չարագործ, զինուորի հագուստ հագած, իբր թէ կուգան ձերբակալել զինք. մարդն ալ կարծեր է թէ բան պիտի հարցուի իրեն, ու ձայն չհանելով հետերնին կ'երթայ. բայց գիշերը քաղքէն դուրս այգիի մը մէջ կ'սպաննուի։ Տան բանալին իր վրայ էր, զոր չարագործներն առնելով, տունը կ'կողոպտեն։ Պէժէնները կ'գտնեն մարմինը։ 10 տեղէն վէրք ունէր։ Ոճիրը թէ' գողութեան և թէ վրէժխնդրութեան կը վերագրուի։ Իր ժամացոյցն առնուած էր, բայց ոչ մատնին, և տան մէջ շատ բան չէր պահած, ամէն արժէքաւոր բան Աթէնք ղրկած ըլլալով ուր 8—10 տարու տղայ մ'ունի։ Ջավուշ մը պատմեց թէ ինք զինուորի հագուստով բայց քիչ մը այլանդակ կերպով հագուած հինգ մարդ տեսաւ և կասկածեցաւ, բայց երբ ըսին թէ պահակի պաշտօն կ'կատարեն, չպնդեց։ Էնվէր փաշա Տոմոքոյէ դառնալուն պէս խիստ քննութեան ձեռնարկեց, և անմիջապէս բանեց հանգուցեալոյն ագարակին մէջ չորս տարիէ հետէ ծառայող ոմն, որոյ սենեկին մէջէն ելաւ զինուորի չաքէդ մը արիւնոտ։ Այս Ա. ձերբակալութեան հետեւանք եղան ուրիշ երեք ձերբակալութիւնք, և նամակին առաքման պահուն հինգերորդ մ'ալ բռնուած է կ'ըսուէր, ամենքն ալ քրիստոնեայ Ալպանացի, որք վարձքի խնդիրներ ունէին հանգուցելոյն հետ։ Վոլոյի բնակիչները շատ գոհ են Էնվէր փաշայի արթնութենէն։

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴ.— Մոնիդէօռ կ'ըսէ թէ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի եւ դեսպանաց գումարումն, որ չաբաթ տեղի պիտի ունենար ի Թոփհանէ, յետաձգուեր է Սըր Ֆիլիբ Քըրրիի խնդրանօք։

ԿՐԵՏԷ.— Հանեայէ օգոստոս 22 թուով կ'հեռագրեն Ֆունիէ գործակալութեան թէ Կրետէի մէջ կացութիւնը բարւոքած է։

ԱԹԷՆՔԷ կ'գրեն թէ Ցունաստան պիտի չստորագրէ հաշտութեան դաշնագրութիւնն' ելմտական քոնդրոլի պայմանով։ Իրաւ է որ Աթէնքի անգլ. ու ռուս դեսպանք խոստացեր են հելլէն կառավարութեան թէ պիտի աշխատին վերցնելու այդ յօդուածը դաշնագրութենէն, այն պարագային երբ Ցունաստան մասնաւոր կարգադրութիւն ընէ սեղանաւորական խումբի մը հետ։ Աթէնքի դահլիճն առաջարկեր է սեղանաւորական այս խումբէն երեք պատուիրակ ընդունիլ իբրեւ միայն անդամ հանրային պարտուց վարչութեան։ Մինչեւ հիմակ այն պանքաներն, որոց դիմեց Ցունաստան, յանձն չառին այդ հիման վրայ նոր փոխառութիւն մը շրջաբերութեան հանելու։ Ուրեմն Ցունաստանի համար եթէ ընելիք բան մը կայ, այն ալ ուղղակի Թուրքիոյ հետ կարգադրութիւնն է։ Այս պարագային մէջ նախորդ պահանջատերց նկատմամբ եղած յանձնառութիւնք երկրորդ աստիճանի պիտի մնան։

—Աթէնքէ կ'գրեն օգոստոս 21 թուով.— Երէկ վարչապետն եւ երեք նախարարք երկու անգամ խորհրդակցեցան' պատերազմի տուգանքին առաջին մասնավճարի հատուցման համար։ Հելլէն կառավարութիւնը կ'յայտարարէ թէ այս մասին դեռ բան մը չգիտեր։ Մէկ քանի օր եւս սպասել հարկ է իմանալու դահլիճին դիտումներուն արդիւնքը։ Եւ ոչ մէկ պանքա տակաւին չէ յայտնած թէ առաջադրեալ փոխառութեան պիտի մասնակցի՞։ Բայց կ'կարծուի թէ պատասխանք շուտով պիտի տրուին։

—Աթէնքի ոստիկանութիւնն արգիլեց հրապարակներու վրայ հաւաքումը։ Այս որոշում տրուեցաւ այն գաւամարմանց հետեւանօք, որք այս օրերս տեղի ունեցան' կառավարութեան ցոյց տալու համար հետեւելի քաղաքականութիւնը։

Մ. ՊՈՒՌԷ, Աթէնքի Փրանս. դեսպանն, իր կառավարութենէն արձակուրդ ստացաւ Վիշի երթալու. իր բացակայութեան միջոցին դեսպանատան գործերը պիտի վարէ Ա. քարտուղար Մ. Լիւսիէն Միռուառ։

ՊԵՐԼԻՆԷ օգս. 23 թուով կ'հեռագրեն թէ հելլենական թուղթ ունեցող գերման սեղանաւորք հեռագիր ստացեր են թէ Մ. Սինկրոս յաջողեր է Բարիզի մէջ մէկ միլիոն ոսկի ճարել' պատերազմական տուգանաց առաջին մասնավճարին հատուցման համար։

ԱԹԷՆՔԻ մէջ դժգոհութիւն յառաջ բերեր է այն լուր թէ տէրութեանց ոմանց կողմէ եղած ինչ ինչ դիտողութիւններու վրայ հաշտութեան բանակցութիւնք յապաղման ենթարկուած են։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ Պազարին ի Սելանիկ մէջ կատարուած հանգանակութեան ի հաշիւ 210 ոսկի ղրկուեցաւ ի Կ. Պոլիս։ Նոյնպէս Իզմիրէ 3500 ղրշ. և Էօտէմիշ գաւառակէն' 4000 ղրշ։

—Բարձր. Շէյխ-Իւլ-Իսլամն ու կինը Թանկագին իրեղէններ նուիրեցին նոյն հաստատութեան։

ԹՈՐՓԻԼԱՆԱՀ.—Պարզ Էֆէնդի, Կէյխուն Վէօէլէէ Նոսրէդ Թորփիլանաերը նորոգելով Թէրսանէի աւազանէն դուրս հանուեցան։

ՏԷՑԼԻ ՔՐՈՆԻՔԼԻ կողմէ Ֆալէրի մէջ հաստատեալ հիւանդանոցին տնօրէնը Բէօնդէկենեան լուսանկարիչ գործի մը նուիրեր է Աթէնքի հասարակութեան։

ՃԱՎԱՅԻ խումբ յանձնաժողով մը կազմելով, որոնք են մեծ գումար մը հանգանակել ի նպաստ Բարեգործական Պազարին։

ԱՄԻԼՔԱՐԷ ՉԻԲՐԻԵԱՆԻ, որ իբրեւ կամաւոր Թուրքահելլենական պատերազմին գտնուեցաւ և վիրաւորուեցաւ, դեռ չէ ապաքիներ. մարմնոյն վրայ նորէն բժշկական գործողութիւն պիտի կատարուի եղեր։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Սիմլայէ օգոստոս 18 թուով կ'գրեն առ Թայմզ թէ Աֆրիտիներու և Օրաքզաիներու զէնքի զինուած հետեւանօք, նորէն զօրք պիտի ղրկուի ի Բէշավուր։

—Բէօլնիչէ Զայթունկ կ'իմանայ թէ Աֆղանստանի էմիրը Քապուլի մէջ մեծ ժողով մը գումարեր է' խորհրդակցելու Աֆղանստանի կացութեան և Հնդկաստանի կառավարութեան հետ ունեցած յարաբերութեանց վրայ։ Էմիրին տղան հրաման ստացեր է քննել զինագործարաններն, ուր տարօրինակ գործունէութիւն կ'տիրէ։

—Լոնտոնէ կ'գրեն օգոստոս 20 թուով.—Թայմզ լուր առաւ Զաքաուայէ թէ հնդկական կառավարութիւնը ներկայացնող սպան նամակ մը ստացեր է Միանկուլներէ, որք կրօնական իշխանութիւն ունին Սվադի վերին հովտին բոլոր ցեղերուն վրայ։ Միանկուլներն հնազանդութիւն կ'յայտնեն։

—Լոնտոնէ կ'գրեն օգոստոս 18 թուով.— Հնդկաստանի մէջ կացութիւնը կ'բարւոքի։ Աֆղանստանի էմիրն հրովարտակ մը հրատարակեց արգիլելով իր հպատակաց որ չմասնակցին Հոտտայի մոլլային հնազանդող ցեղերուն։ Ասիկա շատ գոհացուցիչ է։ Ցայտնի չէ սակայն թէ այս հրովարտակ բաւական պիտի ըլլա՞յ բարեկարգութիւնը վերահաստատելու. արդէն շատ ուշ ալ հրատարակուեցաւ։ Ցայտնի է որ Մոլլան ու հետեւորդք, եթէ գիտնային որ էմիրն իրենց խորհուրդին կ'հակառակի, բնականաբար հանգարտ կ'կենային։ Առայժմ հաւանական չէ որ հնդկական կառավարութիւնը շարժման մէջ դնէ Րավալբինտի համախմբուած երկու զօրաժողովները, բայց նոր դէպքեր ցոյց կուտան թէ կացութիւնն անվտանգ չէ։

Մ. ՖԷԼԻՔՍ ՖՕՌ Ի ՌՈՒՍԻԱ.— Բեդերսպուրկի քաղաքապետը նուշով պատրաստուած խոշոր համեմահաց մը' երկու քառակուսի կանգուն' պիտի նուիրէ Մ. Ֆէլիքս Ֆօռի։ Վրան գրուած պիտի ըլլայ. «Բարի եկաք, մեր սիրելի հիւրը»։ Վիազմա քաղաքը պիտի նուիրէ նոյն մեծութեամբ համեմահաց մը' անանասով պատրաստուած։ Քոլոմա քաղաքն' ահագին անուշ մը խնձորի պաստեղ, որ տեղւոյն մասնագիտութիւնն է։ Այս նուէրներ կողնեփայտէ գեղանկերտ սնտուկներու մէջ պիտի դրուին։ Նիժնի-Նովկորոտի վաճառականք, որք յատուկ պատուիրակութիւն մը պիտի ղրկեն ի Բեդերսպուրկ բարի գալուստ մաղթելու Մ. Ֆօռի, պիտի նուիրեն Քամչադքայի Թանկագին մուշտակ մը։ Ֆրանսական մարտանաւերու իւրաքանչիւրին ռուս սպայ մը պիտի յատկացուի, որ Ֆրանսացի սպաները պիտի պտտցնէ։ Թրամուէյի պաշտօնեայք ալ յիշատակ մը պիտի նուիրեն Ֆրանսացիներուն։ Բեդերսպուրկի տիկնանց խումբ մը խոշոր դրօշ մը պիտի նուիրէ Բոթիօ զրահաւորին։ Դրօշին վրայ պիտի ըլլան Մ. Ֆէլիքս Ֆօռի անուան սկզբնատառերն և ռուսական հին գիրերով արձանագրութիւն մը։ Բեդերսպուրկ գտնուող հայեր վաճառականք վագրի մորթէ խոշոր գորգեր պիտի նուիրեն։

—Այվազովսքի պիտի շինէ նկար մը' որ ներկայացնէ ֆրանսական մարտանաւերուն մուտքը' Քրոնշդատի նաւահանգստին մէջ։ Այս նկար յետոյ ի տես պիտի դրուի ի նպաստ բարեգործական հաստատութեան մը։

—Ռուսիոյ հարաւային մասին գլխաւոր քաղաքներէն ալ բարի գալուստ մաղթող հեռագրեր պիտի ուղղուին Մ. Ֆէլիքս Ֆօռի, երբ Ռուսիա ժամանէ։

—Բեդերսպուրկի գործարան մը այս օրերս վայրաշարժ մը շինելով անունը դրեր է «Նախագահ Ֆօռ»։ Բեդերսպուրկի մրգավաճառ մը խնձորներ կը ծախէ որոց վրայ «Կեցցէ' Ֆրանսա» բառերը կան, որք պտուղներու բոլորովին հասուննալէն առաջ գրուած են։

ՎԻԼՀԷԼՄ կայսր անցեալ Դչ. Վիլհէլմսհէօհէ դղեակին մէջ սեղան մը տուաւ' Աւստրիոյ կայսեր ծննդեան 67րդ տարեդարձին առթիւ։ Վիլհէլմ Բ. բաժակ պարպեց իր «սիրելի դաշնակցին Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր կենացը։»

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ելմտական նախարարութիւնը, բացատրելով մաքսային նոր սակացոյցին մութ կէտերն, ի մէջ այլոց որոշեց ըստ արժէքին հարիւրին յիսուն մաքս առնել մետաքսէ ժապաւէններէ, իբրեւ բանուած մետաքս. իսկ հիւսագործքերու (բասըմանդըրի) մաքսն հարիւրին վաթսուն պիտի մնայ ըստ նոր սակացոյցին։ Որոշեց նաեւ որ հիւպատոսական վկայագրոց վաւերացումը ձեռք բերելու համար, ամերիկեան հիւպատոսարանաց մէջ արտածողներու կամ անոնց գործակալներուն ներկայութիւնը չպահանջուի։

—Զիքակոյի ընդհ. դատախազն այս օրերս շահեկան փորձ մը կատարել տուաւ հաստատելու Ադոլֆ Լուդկերդ անուն անձի մը յանցապարտութիւնը։ Ադոլֆ Լուդկերդ, որ երշիկի մեծավաճառ գործարանատէր մ'է, ամբաստանուած է թէ իր կինն սպանած և մարմինն անյայտ ըրած է' թթուտով լեցուն կարասի մէջ դնելով։ Ընդհ. դատախազին փորձը կատարելապէս յաջողեցաւ։ Կիզիչ բողասով լեցուած կարասի մէջ դիակ մը դնել տուաւ, որ երկու ժամէն բոլորովին այրեցաւ կամ տարրալուծուեցաւ, բաց ի մէկ քանի ոսկորի փոքր կտորէ. մեծերէն միայն փոքր քանակութեամբ հիւթ մը մնաց շաղախի նման։ Ընդհ. դատախազն այս փորձով եզրակացուց թէ գործարանատէրն այս կերպով մէջտեղէն վերցուցած է իր կնոջ դիակը, թէեւ մէկ քանի փորձագէտներ կարելի դատած չէին։ Ընդհ. դատախազն այս ապացոյցը բաւական կը համարի գործարանատէրն իբրեւ մարդասպան դատապարտելու։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ կայսեր գահակալութեան յիսնամեակին առթիւ, որ յառաջիկայ տարին պիտի տօնուի, արուեստահանդէս մը պիտի կազմակերպուի Բրագէի մէջ։ Արուեստահանդէսն, որ պիտի կառուցուի 250,000 քառակուսի մեդր տարածութեան վրայ, պիտի բաղկանայ հետեւեալ վեց ճիւղերէ.— 1. Ճարտարութիւն, 2. Երկրագործութիւն և անտառաբանութիւն, 3. Ֆրանձ Եոսէֆ կայսեր գահակալութենէն ի վեր կատարուած յառաջդիմութեանց ցուցահանդէսը, 4. Հանրային կրթութիւն, 5. Հացագործութիւն. 6. Գիտութիւնները ժողովրդականացնելու ցուցահանդէս։

ԿՈԼՈՒԽՈՎՍԹԻ կոմսն, որ Բարիզ կ'գտնուէր, Կիրակի իրիկուն Վիեննա ուղեւորեցաւ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ներքին գործոց նախարարութեան ոստիկանութեան ճիւղին տնօրէն Մ. Տոպրժինսքի ծերակուտական անուանեցաւ։

ԻՏԱԼԻՈՅ թագաւորը պատուոյ սուր մը պիտի նուիրէ Դուրինի կոմսին։ Սուրը պիտի կրէ կոմսին և Օրլէանի իշխանին մենամարտի թուականը։

ՋԷՆԻՆՍԷԻ թերթ մը կ'հերքէ Դանիլօ իշխանին Քսէնիա իշխանուհւոյն հետ նշանուելու լուրը։

ԲԱՐԻԶԷ հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ Գերմանիա, Ռուսիա, Անգլիա եւ Իտալիա ընդուներ են Սպանիոյ առաջարկութիւնն' ի մասին միջազգային համաձայնութեան մը ընդդէմ անոնց որք անկարգութեանց տեղի կուտան։

ՍՊԱՆԻՈՅ Երեսփ. ժողովը Նոյեմ.ին պիտի գումարուի։

ՇՈՒԷՏԻ երեք զրահաւոր կիրակի առտու գացին ողջունել Պալթիքէ անցնող Ֆրանսական նաւատորմն յորում կ'գտնուի Մ. Ֆէլիքս Ֆօռ։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ մէջ օգոստոս 3/15ին կատարուեցաւ Բիւրոկով ռուս գիտունին արձանին բացումը։ Բիւրոկով Եւրոպայի մէջ մեծ համբաւ ստացած է զինուորական վիրաբուժութեան վրայ գրած իր գիրքերով։ Բիւրոկով Ռուսիոյ և ռուս ընկերութեան համար ոչ միայն ընդհանուր բժիշկն ու վիրաբոյժն էր, այլ հանրային կրթութեան և յառաջդիմութեան ախոյեան մը։ Իր նշանաւոր գրքէն' «Կենաց խնդիրներ» ռուս երիտասարդութիւնը մեծապէս օգտուած է դէմ դնելու խաւարամտութեան։

ՃԱՊՈՆ 12,000 մղոն երկաթուղի յանձնարարեց Մ. Նահանգաց' Ֆորմոզայի մէջ երկաթուղայ գիծեր շինելու։

ՓՈԹՈՐԻԿ.— Գերմանիոյ լրագիրք կ'ծանուցանեն ահագին փոթորիկներ սաստիկ Սիլէզիոյ մէջ։ Մէկ քանի մարդ կայծակնահար եղեր են։ Բոկարի մէջ ժանտատենդ երեւան ելեր է' ողողումներէ առաջ եկած ժահահոտութենէ։ Վարակեալ ջուրի աղբիւրները գոցուեր են։ Սդրազպուրկէ կ'հեռագրեն թէ Ռէն գետի ջուրերը կ'բարձրանան։

ՏՈՆ ՔԱՐԼՈՍԻ աղջիկն' Էլվիրէ իշխանուհին, որ Ֆոլի պատկերահանին հետ փախած էր, այժմ Ուաշինկթըն կ'գտնուի, ուր Նորաձեւութեանց տան մը մէջ կ'աշխատի։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՅ ԱՐԿԱԾ.— Այս կիրակի Միւնիխ—Րայխէնհալի ճեպընթացին և Սալցպուրկ-Րայխէնհալի սովորական կառախումբին միջեւ ընդհարում տեղի ունեցաւ։ Ուղեւորներէ մին մեռաւ եւ վեցը վիրաւորուեցան, որոց երկուքը ծանրապէս։

—Նոյն օրն Րուանի մօտ (Ֆրանսա) կառախումբ մը գծէն ելնելով մարդ մը մեռաւ և 10 հոգի վիրաւորուեցան։

ՄԵՔՍԻԿԱՅԷ կ'հեռագրեն թէ դրամական տագնապ մը մօտալուտ կը նկատուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ Ս. Պատրիարքն ազգ. Պատրիարքարան չիջաւ, և իր բնակարանին մէջ զբաղեցաւ։

—Երէկ երեկոյ Գումգաբուի դրսի Ս. Ցարութիւն եկեղեցւոյն մէջ եկեղեցական ժամերգութիւնք չկատարուեցան քահանայից բացակայութեան պատճառաւ։ Այս կէտը Մայր-եկեղեցւոյ աւագերէց քահանային ուշադրութեան յանձնելով, կ'յուսանք որ չի կրկնուիր այսպիսի եկեղեցական պարտազանցութիւն մը' Պատրիարքարանի խիստ մօտ գտնուող աղքատիկ բայց բարեպաշտ ժողովրդեան մը թաղին եկեղեցւոյն մէջ։

—Մանրագին ու հազուագիւտ շուրջառ մը, որուն մէջ տեղը գեղարուեստական արծաթաճիւս խաչ մը գծուած, Ճէվահիր-Պէզէսթէնէն գնած է Մայր-Եկեղեցւոյ Տ. Տրդատ քահանան, որոյ ծախսերուն հանգանակութեամբ, պիտի նուիրուի Կէտիկ-Փաշայի Ս. Ցովհաննէս եկեղեցւոյն։ Այս շուրջառ հին Ամիրաներէ մէկուն յիշատակն է' Տիվրիկի եկեղեցիներէն մէկուն ընծայուած։ Նոյնպէս, առնուած են մօտերս մի քանի կտոր սեղանի սպասներ ու հազուագիւտ իրեղէններ, ամենքն ալ ոսկեհիւս ձեռագործներ, որոց վրայ ասեղնագործուած ու քանդակուած են հրաշակերտ խաչափայտեր, սաւառնաթեւ հրեշտակներ, Ս. Աստուածածնայ պատկեր մը' Ցիսուս Մանուկն գիրկը բռնած, ևլն։ Ասոնք հայ արուեստագիտութեան կենդանի նմոյշներն են, ու թէպէտ դրամական անձկութեան բերմամբ ուրեք ուրեք ծախել հարկ դատուած ըլլայ, բայց բարեպաշտական նուէրներուն շնորհիւ պէտք է լաւ պահպանուին։

—«Եփ Գուլէչէն» կ'գրէ մեզ. —«Նոր Տեսուչին նոր բարեկարգութիւններն սկսան Ս. Ցակոբայ հաստատութեան մէջ։ Նոր Տեսուչն առջի օրն աշակերտաց ներկայացուելէն յետոյ, ձեռնարկած է մի քանի բարեկարգութեանց։ Նախ սեղանատունէն սկսած է բարեշրջումը։ Աւելորդ գտեր է տղայոց սեղանի համար գործածելի անձեռոցներուն վրայի թուանիշերն, որով իւրաքանչիւր տղայ իր յատուկ անձեռոցն ունէր։ Պատուիրեր է որ այդ թիւեր ջնջուին, աւրուին։ Նոյնպէս, հրամայած է Ս. Ցակոբայ հաստատութեան մեծ դուռը միշտ գոց պահել, եւ միւս դուռը գործածել, որ դպրոցանին խիստ մօտը բացուելով անպատեհութիւններ կրնան ծագիլ։ Առաւօտները նախաճաշի համար տրուած կաթերը տղայք չընդունելով, կ'թափեն եղեր, եւ միայն ցամաք չոր հացով կ'բաւականան։ (. .) Ս. Ցակոբայ հաստատութենէն ելած աշակերտաց թիւը տասնի հասած է ։։

ԱԶԳ. ԴՐԵՆԱԿԱՆ ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՈՅ.—Արաբկիրի, Կիւրոնի, Մշոյ, Այնթապի, Եօզղատի, Պրուն Գըլա գիւղի և Ակնայ Լիճք գիւղի ազգ. վարժարանաց աղքատիկ ուսանողներուն համար ղրկուելիք ձրի դասագրքերու սնտուկները պատրաստ ըլլալով, անոնք որոց յանձնարարուած է սոյն գրքերն ստանալ և ղրկել, և կամ այն գաւառացի յանձնակատար-վաճառականք որք կ'փափագին ստանձնել սոյն գրքերու առաքումը, կ'հրաւիրուին ներկայանալ Ցանձնաժողովոյ։

Ի դիմաց Դրենկն. Ցանձնաժողովոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ

Վ.Ց.Մարգարեան — Ց.Գ.Փոլաքեան

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ի Հ. Գաբրիէլ Վ. Մենէվիշեանէ

Երկու գեղեցիկ հատորներ, Ա. ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ, Բ. ԲՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ, մին 364, միւսն 344 մեծադիր էջերէ կազմուած, առաջին կարգի յաջողութեամբ յօրինուած հարիւրաւոր պատկերներով, մաքուր թղթի վրայ ընտիր տպագրութեամբ որ յատուկ է Վիեննայի Մխիթարեանց։ Մէն մի հատոր կազմուած' 4.25 ֆր.։—Մեծ խնամ տարուած է նոյներէն բառերուն բաղդատութեան լատիններէն գիտական բառերուն հետ։ Կրնան ծառայել ո՛չ միայն իբրեւ դասագիրք այլ և իրենց պարզ բացատրութեամբք իբրեւ շահեկան գիրք ընթերցանութեան։ 1—3

ԲԵՐԱՅԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

ԱԶԳ.—Թաղ. Խորհուրդս կ'ծանուցանէ Պատ. Թաղեցի ազգայիններուն և ծնողաց թէ Լուսաւորչեան և Նարեկեան Մանկապարտէզներն և Մեսրոպեան ու Արշակունեաց Նախակրթարաններն, յետ ամառնային տարեկան արձակուրդի, պիտի վերաբացուին ամսոյս 20 Դչ. օր և նոյն օր աշակերտներու և աշակերտուհիներու ընդունելութիւնը կատարուելով' դասախօսութիւնները պիտի սկսին։ Իսկ Էսաեան վարժարանի վերամուտն' աշակերտներուն և աշակերտուհիներուն ընդունելութեամբ, տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Սեպտեմբեր 1 Բչ. օր և նոյն օր դասախօսութեանց պիտի սկսուի ըստ ժամանակացոյցի։ Ուստի կ'հրաւիրուին Արգոյ ծնողներն որ փութան, վերամուտի թուականէն առաջ, ներկայանալ Պատ. Տնօրէնութեան' Էսաեան վարժարանի մէջ, ամէն օր առաւօտեան ժամը 1—4 և իրենց որդւոց աշակերտութիւնն արձանագրել տալով, ընդունիլ մուտքի տոմսը։

Թաղ. Խորհուրդ Բերայի

Բերա, 8/20 Օգս. 97 3—1

Պայմանք ընդունելութեան Աշակերտաց և Աշակերտուհեաց

ՅԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՍ ԲԵՐԱՅԻ

1. Մանկապարտէզներու աշակերտ կ'ընդունուին 3 էն մինչեւ 6 տարեկան աղջիկ և մանչ տղաքներն, իսկ Նախակրթարաններու մէջ ընդունելու համար պէտք է աշակերտն 6րդ տարին լրացուցած եւ 7րդ տարին թեւակոխած ըլլայ։
2. Աշակերտաց ընդունելութեան անհրաժեշտ պայմաններէն գլխաւորներն են պատուաստուած ըլլալն և մաքրութիւնն, առանց որոց ո և է ատեն պիտի մերժուին դպրոցէն։
3. Նորեկ աշակերտաց ամսավճարը կ'սկսի ամսոյն 1ին կամ 15ին։
4. Ամէն աշակերտ պարտի իր ամսաթոշակն ամսոյն սկիզբը կանխիկ վճարել։
5. Եթէ աշակերտ մը իր ամսաթոշակը մինչեւ յաջորդ ամսոյն 15ը վճարած չըլլայ, ազդարարութիւն կ'ուղղուի իր ծնողաց. եթէ վճարումը դարձեալ յապաղի, աշակերտը չընդունուիր ի Վարժարան' մինչեւ որ իր թոշակը վճարէ։
6. Երեք ամիսէ պակաս տեւող բացակայութեան համար ամսաթոշակաց վճարումը պահանջելի է։
7. Աշակերտք պարտաւոր են արձակուրդի ամսոց ամսաթոշակները վճարել'

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ԲԵՐԱՅԻ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը գրեց Ոստիկանութեան նախարարութեան պատրաստել ցուցակն այն բանտարկեալներուն, որք իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասն աւարտած ըլլալով, ազատ պիտի արձակուին Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի օրը։ Այս ցուցակ պիտի մատուցուի յառս Կայս. Գահոյից։

ՍՊԱՆԻՈՅ վարչապետ Մ. Քանովասի մահուան առթիւ, Բ. Դուռը ցաւակցութիւն յայտնեց սպանիական կառավարութեան։

ՄԱԺՕՐ (ՄԷՅՃԸՐ) ԼՕ, որ Ցունաստանի ելեւմուտքը քննեց ի դիմաց Անգլիոյ, պիտի յաջորդէ եղեր Սըր Էտ. Վինսընթի, իբրեւ անօրէն Օ. Մ. Պանքայի։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպան Սըր Ֆիլիփ Քըրրի կիրակի իրիկուն սեղան մը տըւաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Շուէտի ու Հոլանտայի դեսպանք եւայլք։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանը կիրակի իրիկուն սեղան մը տուաւ. Ներկայ էին Աւստրիոյ, Գերմանիոյ, Իտալիոյ ու Սերպիոյ դեսպանք եւայլք։ Սեղանէն յետոյ ցայգահանդէս տրուեցաւ։

ՌՈՒՍ դեսպանին կինը Տկն. Նելիտով երէկ Օտեսա ուղեւորեցաւ Ազով շոգենաւով։ Մեկնելէ առաջ Պէօյիւքտէրէի դեսպանատան մէջ ընդունելութիւն կատարուեցաւ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ արտաքին գործոց պաշտօնատան քաղաքային ճիւղին անօրէն Մ. Միզու առջի օրը Կ. Պոլիս ժամանեց։ Ռումէն դեսպանատան գործերը պիտի վարէ ի բացակայութեան Մ. Ճուվարայի որ երեք ամսուան արձակուրդով կ'մեկնի։

ՀԱՊԻՇ պատուիրակութիւնն, որ Մենելիքի նուէրները պիտի մատուցանէ Վեհ. Սուլթանին, վաղը Կ. Պոլիս կ'ժամանէ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

ՕՏԱՐ նամականաց համար օսմ. կառավարութիւնն ինչ ինչ որոշումներ պիտի տայ, առ այդ կազմեալ յանձնաժողով մը խորհրդակցութիւններ կատարած է։

ՌՈՒՄԱՆԻԱՑԻ զբօսաշրջիկներ պիտի գան Կ. Պոլիս ներկայ գտնուելու Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձին առթիւ կատարելի լուսավառութեանց։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ.— Ալաշէհրէ Գարահիսար շինուող երկաթուղւոյ գծին Ալաշէհր-Ելվանլար մասն այս օրերս պիտի սկսի բանիլ։ Իսկ Ելվանլար-Ուշագի մասն ալ թէեւ բանալու որոշում տրուած էր Հոկտեմբերին, բայց շինութիւնք աւարտած և պանական փոքր մասեր միայն ըլլալով, ժողովուրդը խնդրեր է որ բացումը մինչեւ Հոկտեմբերը չյետաձգուի, որով բացումն յառաջիկայ կիրակի պիտի կատարուի Ալաշէհր-Ելվանլարի ճիւղին հետ։ Ուշագ, որ Պրուսայի կուսակալութեան ենթարկեալ գաւառակ մ'է, կ'բաղկանայ գիւղաքաղաքէ մը և 132 գիւղերէ։ Գիւղաքաղաքին բնակչաց թիւն է 15,000 և գիւղերուն՝ 60,000։ Ուշագ տարին կ'արտադրէ 400,000 քիլէ ցորեն, 200 հազար կենդինար խաղողի։ Ափիոնի արտադրութիւնն ալ շատ է։ Տարին 150,000 ոսկիի կապերտ, գորգ եւայլն կ'զրկուի յեւրոպա։

Մ. ՖԻՑՄՈՐԻՍ, թարգման անգլ. դեսպանատան, երէկ մայրաքաղաք դարձաւ Անգլիայէ, ուր կ'գտնուէր ժամանակէ մ'ի վեր։

ՇՊ.ՀԱՐԱԺԻՆ.—Իզմիր-Այտընի երկաթուղւոյ Ընկերութիւնը Սեռքէ-ին պիտի սկսի վճարել հարիւրին հինգ շահաբաժինը։

ՑՈՐԵՆ.— Եւրոպայի մէջ ցորենի գնոյն բարձրացումը կ'շարունակէ։

ՍԻՆՈԴ գաւառին հանրօգուտ շինութեանց ճարտարագէտ անուանեցաւ Կէօրիւճէլի նախորդ ճարտարագէտ Պասմաճեան Մանաս էֆ.։

ԻԶՄԻՐԻ Ամալդէա եւ Արմոնիա լրագիրք, որք դադարման դատապարտուած էին, արտօնուեցան վերստին հրատարակուելու։

ՆԵՐՈՒՄԷ ՉՐՋՈՒԻՍՆ.— Ջեանհաս իշխանութիւնը, կ'ըսէ Իգտամ, եղած հարցման մը ի պատասխան ծանոյց որ որոց որ անկ է, թէ այն անձինք որք մարդասպանութեան, աւազակութեան և այլ այս կարգի գործերու համար Կրետէի ու Սելանիկի զինուորական ատեաններու կողմէ դատապարտուած են, երբ աւարտեն իրենց պատժոյն երկու երրորդը, պիտի չկըրնան մասն ունենալ այն ներումէն որ կ'շնորհուի նուիրական օրերու առթիւ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ մարտ ամսոյ հաշուեկշիռը, նախորդ փետր. ամսոյ հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ, իբր 131,000 ոսկւոյ յաւելում մը ցոյց կուտայ սնտուկին մէջ, և իբր 300,000 ոսկւոյ նուազում թղթադրամին մէջ և իբր 50,000՝ պարտական—հաշուեցոյցներու մէջ։ Վաճառաց վրայ փոխատուութիւնք աւելցած են 68,000 ոսկի եւ ելմտական քանձուն ընթացիկ-հաշիւն ալ իբր 100,000 ոսկի։ Դրամատոմսերու շրջաբերութեան մէջ թեթեւ յաւելում մը եւ աւանդներու ճիւղին մէջ ալ թեթեւ նուազում մը յառաջ եկած է։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ կուսակալը, Մարտին գտնուած միջոցին, հաշտեցուցեր է Շէրնաքի և Սէլվիյի աղաներն, որոց մէջ ժամանակէ մ'ի վեր անհամաձայնութիւն կար։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղին 1896ին փոխադրեց Հայտար Փաշա Էնկիւրիի գծին վրայ՝ 56,011,000 քիլօ ցորեն, 44,027,000 գարի, 4,444,000 եգիպտացորեն եւ 1,346,000 վարսակ։ Էսկիշէհր-Գօնեայի գծին վրայ՝ 31,756,000 քիլօ ցորեն և 18,333,000 գարի։ 1897 տարւոյն յունուարէն մինչեւ յունիս փոխադրեց 63,568 թոնօ ցորեն և 18,025 թոնօ գարի։ 1895ին Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գծով 27,534 թոնօ արմտիք փոխադրուած էին, իսկ 1896ին 105 հազար 840 թոնօ։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.— Առջի իրիկունը Պէշիքթաշի Վալիտէ Չէշմէսի թաղին մէջ և երէկ առտու ալ Ենիգաբուի մէջ հրդեհի սկզբնաւորութիւնք տեղի ունեցան, բայց չուշով առաջքն առնուեցաւ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ Պօմ թօրփիլանաւն Իզմիր ժամանեց։

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՀԱՏԳԸ ԷՖ., Սուրիոյ, Պէրութի եւ Հալէպի նահանգաց երկրագործական դրամատանց մասնաճիւղերու քննիչն, Իզմիրի, Վանայ, Պիթլիսի, Տիարպէքիրի, Մուսուլի եւ Խարբերդի նոյն մասնաճիւղերուն քննիչ անուանեցաւ։

ՍԻՐԱՅԻՆ ՏՌԱՄ.— Թուրք լրագիր մը հետեւեալը կ'պատմէ.—«Սկիւտարի Իճատիյէ թաղը բնակող ոսկերիչ Միքայէլ առջի գիշերը կառուցած իր հոմանուհւոյն՝ Տօմիլէ անուն յոյն կնոջ մը հետ։ Կռւոյն չարմարիթն էր հագուստ խնդիր մը։ Կինը կ'երեւի թէ շատ զգածուած ըլլալով տուն վերի յարկն ելաւ եւ բէվոլվէրով ինքզինքը վիրաւորեց պորտէն. կինն երեք ժամ յետոյ մեռաւ առած վէրքէն։ Ոստիկանութիւնը Միքայէլը ձերբակալելով քննութեան ձեռնարկեց։»

ԳՆԱԼԸ ԿՂԶԻՆ չաբաթ իրիկուն մէկ քանի տղաքներ կ'լողանային ծովուն մէջ, երբ անոնցմէ մին Ցովսէփ Քիւչիւքեան անխոհեմութեամբ յառաջացաւ եւ ուժասպառ մնալով երկու անգամ ընկղմեցաւ. հոն գտնուող Պ. Պետրոս Գայմագեան տղուն աղաղակներն իմանալով, առանց հանուելու ծովը նետուեցաւ եւ ազատեց տղան, որ նուաղած էր. անմիջապէս դարմաններով խելքը գլուխը բերուեցաւ։ Պ. Գայմագեան ուրիշ անգամներ ալ ծովէն մարդ ազատած է։

ՄԵԾ ՁՈՒԿ ՄԸ.— Ժամանակէ մ'ի վեր Հէյպէլի կղզիին շրջականները մեծ ձուկ մը երեւան ելնելով, ձկնորսներուն ուռկանները կ'բզքտէր, և մեծամեծ վնասներ պատճառելով, անոնց ջանքերն ի դերեւ կ'հանէր։ Վերջապէս նախընթաց առաւօտ Ենիգրոս կղզիին ձկնորսներն յաջողեր են ցանցով որսալ այս գիշախանձ կենդանին։ Ձկնորսք իրենց կրած նեղութեանց վրէժը լուծելու համար, ձուկը սնտուկի մը մէջ դրեր և դիմացն անցնելով ուրախութիւն կատարեր են օղիի ու գինիի շիշերը տօնելով։

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ
Սկիւտար-Սելամսըզ

Վարժարանիս 22րդ շրջանը կը սկսի օգոստ. 25ին, իսկ դասախօսութիւնները կ'սկսին սեպտ. 1ին։ Ամէն անոնք որ աշակերտ տալ կը փափաքին, կ'հրաւիրուին դիմել առ Տեսչութիւնն վարժարանիս, որ յուլիս 21էն սկսեալ, ամէն օր, ժամը 2էն մինչեւ ժամը 5 կ'գտնուի վարժարանին մէջ։ 8—10

ԱԶԴ.—Քոլանճարեան վարժարանի ութերորդ տարեշրջանը կ'սկսի առաջիկայ սեպտեմբեր 1ին։ Փիչերօթիկ աշակերտ տալ փափագողք թող բարեհաճին դիմել առ Հիմնադիր Տնօրէնն նոյն վարժարանի ի Պրուսա։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Քոլանճարեան Վարժարանի
Դ. ՔԱԼԱՆԹԱՐԵԱՆՑ

Պրուսա, 3 Օգոստ. 97. 6—4

Ի՞ՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ Կ'ԴԱՌՆԱՑ

Կին-Փաստաբան.— Կիներն օրէ օր հսկայ քայլեր առնելու վրայ են մտաւորական զարգացման մէջ. իւրաքանչիւր օր նոր յիշատակութիւն կ'ըլլայ կանացի յաղթանակի մասին։ Ըսիկ մարդիկ աչուըլնին բանան։ Ունէինք արդէն կին-բժիշկ, կին-դասատու, կին-նկարիչ, կին-գրագէտ, հիմակ ալ պիտի ունենանք կին-փաստաբան։ Փաստաբաններուն աչքը լոյս։ Օր. Շովէն, որուն իրաւաբանական Բէզն առեր մը այնքան աղմուկ յարոյց, Բարիզի փաստաբանական կաճառին խնդրագիր մատուցած է իր անունն ալ փաստաբաններուն ցանկին մէջ անցընելու համար։ Այս խնդրագիր ի նկատի պիտի առնուի առաջիկայ նիստին մէջ։ Խնդիր է ուրեմն գիտնալ թէ, կ'ըսէ Ֆրանսական Թերթ մը, պիտի ընդունուի՞ թէ ո՛չ օրիորդին խնդրագիրը, նկատելով որ չկայ օրէնք մը որ դէմ կենայ օրիորդին բաղձանքին։ Սակայն, կ'յարէ յիշեալ թերթը, դատական սրահներու մէջ մեծ սրտայուզութիւն պիտի պատճառէ սոյն յանդուգն առաջարկ։ Շատ քիչեր պիտի գտնուին որ անտարբեր կենան. շատերը պիտի զայրանան, բողոքին այս եկող ալիքին դէմ որ յետոյ ամեն ինչ պիտի ողողէ։ Փաստաբաններ ալ կան որ պիտի մտածեն. «Կին պաշտօնակիցներ ունենալ. ի՞նչ սիրուն նորութիւն. ի՜նչ հաճելի ժամանցներ պիտի վայելենք դատաբաններուն անկիւնները . . . մինչեւ որ կարգերնիս գայ և ի՜նչ սխրալի բան է կին հակառակորդ ունենալը։» Հապա յաճախորդներն ո՛րքան գոհ պիտի մնան, ամէն ոք պիտի ուզէ կին-փաստաբանի դիմել եւ լքել այր-փաստաբանն որուն հմտութիւնն ու չափազանց պերճախօսութիւնը պիտի նսեմանան միւսին քով, որուն արծաթաշնչիւն ձայնը, շնորհալիր շարժումները, նուրբ ձեռքերը, պզտիկ բերանն որ պիտի աղերսէ . . . երազուն նայուածքն որ պիտի գիւթէ, մեծ ազդեցութիւն պիտի գործեն դատաւորներու վրայ։ Ամէնէն քարասիրտը պիտի կակղանայ։ Ահա ասով պիտի սկսի մրցում մը որուն մէջ կորսնցնողն այր-փաստաբանը պիտի ըլլայ։ Ուրեմն լաւագոյն է որ կաճառը մերժէ Օր. Շովէնի խնդրագիրը, զի կինն ուզած տեղը թող գտնուի բայց ո՛չ փաստաբաններու շարքին մէջ։

Կապիկները հանքին մէջ.—Նոր աշխարհէն անանկ լուրեր կ'իմանանք որոց հաւատալնիս չի գար։ Ժողովրդական Գիտութիւն հանդէսին կ'գրեն Նիւ-Եորքէ թէ քարիզէն Մօս, Թրանսվալէ վերադարձին, յայտարարեր է որ իբրեւ թէ իր չահագործած հանքին մէջ ամիններով բանեցնել տուած է չատ մը կապիկներ որոնք սովորական բանուորներու տեղ բռնած են շատ օգտակար կերպիւ։ Իրենց յանձնուած փոքր կտորները կանոնաւոր կերպով կ'տանին կ'չարեն եղեր ցոյց տրուած տեղն եւ իրենց աչքերը մերենններէն աւելի վերօք ըլլալով պզտիկ կտոր մը չեն փախցուներ։ Աշխատութիւնը լմննալէ յետոյ գետինը մաքուր կ'մնայ եղեր։ Բորձերնին ուրախութեամբ աւարտելով իրիկունը կ'հանգչին և առաւօտուն կանուխ աշխատութեան կ'սկսին. կ'ըսէն, այնքան յաճախադէպ մեր մէջ, անոնց անծանօթ է, եւ իրենց վստահուած պաշտօնն որքան ալ դժուար երբեք չեն գանգատիր եղեր։

Կեղծ մայրութիւն.— Պերլինի դատարանի մը ներկայացած է չահագրգիռ դատ մը։ Հինգ կին ամբաստանեալի նստարանին վրայ նըստած են։ Աննէս Լանկովսքի, գըլխաւոր ամբաստանեալն, երեք տարիէ ի վեր սիրային յարաբերութեան մէջ էր սրճարանի մէջ ծառայող կարսօնի մը հետ, զոր բանադատեց իրեն հետ ամուսնանալու, շնորհիւ այն խաբէութեան որուն համար դատարան բերուած է։ Երեք տարիէ ի վեր տըղուն հետ կ'ապրէր, սակայն այս վերջինն երբեք մտքէն չէր անցըներ իրենց յարաբերութեան օրինաւոր գոյն տալ։ Ահա այն ատեն Աննէս, իրեն մեղսակից առնելով սպասուհի մը, երկու ուրիշ աղջիկներ եւ մանկաբարձ կին մը, որոշեց կեղծ մայրութիւն ձեւացնել՝ ստիպելու համար իր տարփածուն իրեն հետ ամուսնանալու։ Դժբախտաբար տղան միշտ կ'դիմադրէր եւ իր տարփուհւոյն մէջքին կլորնալը բանի տեղ չդնելով, միշտ կ'յարէր «մինչեւ որ մայր ըլլաս ժամանակ ունինք»։ Աննէս եւ իր մեղսակիցք որոշեցին այն ատեն զաւկչար մինչեւ ծայրը խաղալ և մանկաբարձ կինն յանձն առաւ պէտք եղածը կարգադրել։ Իր տունն ունէր սպասուհի մը որ արդէն իր յանցանքին պտուղէն ճողոպրիլ կ'փափաքէր։ Մանկաբարձ կինն յաջողեցաւ այն ատեն համոզելու տղան, որպէս զի ծննդաբերութենէն քանի մը օր առաջ ամուսնութիւնը կնքէ իր սիրուհւոյն հետ։ Տղան ճարահատ իր նշանածը կ'առնէ կ'տանի քաղաքատուն, ուր քաղաքային ամուսնութիւնը տեղի կ'ունենայ։

Երեք օր յետոյ երջանիկ ամուսինը տուն եկած ժամանակ իր սենեակէն տղու զարհուրելի ճչեր կ'լսէ և ներս մտնելով մանկաբարձ կինը գիրկը կուտայ մանկիկ մը, որ լալէն ճաթելու մօտ էր։ Բոլոր ամբաստանեալները կը խոստովանին իրենց յանցանքն և դատարանին ներողամտութիւնը կ'հայցեն, առարկելով թէ իրենց նպատակը մարդասիրական էր։ Աննէս 4 ամիս և մանկաբարձ կինը 2 ամիս բանտարկութեան կ'դատապարտուին, իսկ սպասուհին որ պահ մը իր բուն նորածինն ճողոպրած էր, անպարտ կ'արձակուի։ Թ. Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԺԱՄԱՆՈՒՄ
Մ. ՖԵԼԻՔՍ ՖՕՌԻ Ի ՌՈՒՍԻԱ

ԲԵԴԵՐՀՈՎ, 23 օգս.—Այս առտու ժամ 10ին (Ը. Ե.) Հանրապետութեան Նախագահը Բրոնշդատ ժամանեց։ Զարը՝ ծովային սպայակոյտի պետ Ալէքսիս մեծ դուքսին և Ավելան ծովակալին հետ՝ Ալեքսանդրիա զբօսանաւով ընդառաջ գնաց։ Մ. Ֆէլիքս Ֆօռ զբօսանաւ ելաւ։ Կայսրն ու Նախագահը սիրար ողջագուրեցին սրտագեղ կերպով։ Զբօսանաւուն յետասակողմ բարձրաւանդակին վրայ բազմելով բարեկամաբար խօսեցան և ծխեցին։ Զարը շատ ուրախ էր։ Բէգերհովի քարափն հասնելուն բոլոր մեծ դուքսերն և հետեւորդք ողջունեցին զՄ. Ֆէլիքս Ֆօռ։ Կայս. նաւային պահակները զինուորական պատիւներ ըրին։ Հարիւրաւոր նաւեր Բրոնշդատի նաւահանգիստը գացած էին ողջունելու Նախագահն, որուն համակրական ցոյցեր ըլլին։ Ընդունելութիւններէն յետոյ, Զարն ու Նախագահը բաց կառքով Բէգերհովի պալատը գացին։ Բոլոր ճամբուն վրայ ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը համակրալից եւ եռանդագին ցոյցեր ըրաւ Նախագահին։ Ամէն վայրկեան «Կեցցէ՛ Ֆրանսա», «Կեցցէ՛ Ռուսիա» աղաղակներն օդը կ'թնդացնէին։ Մ. Ֆէլիքս Ֆօռ Բէգերհովի պալատը ժամանելուն ընդունուեցաւ արքունեաց նախարարի փոխանորդին, արարողապետին և արքունեաց հրամատարին կողմէ։ Հիւրընկալուեցաւ Օլկա Նիքոլաեւնա մեծ դքսուհւոյն գեղեցիկ յարկին մէջ։ Մ. Հանոդօ եւ մանաւանդ ծովակալ Ժէրվէ համակրական ցոյցերու արժանացան։ Կէս օրին Նախագահը գնաց այցելութիւն տալու Զարուհւոյն, որ խիստ շնորհալի կերպով ընդունեց։ Կէս օրէն մէկ ժամ յետոյ Բեգերհովի պալատան սպիտակ սրահին մէջ սեղան տրուեցաւ։ Ներկայ էին բոլոր մեծ դուքսերը, Մ. Հանոդօ, ծովակալ Ժէրվէ, Զօր. տը Պուատէֆռ, կոմս Մուրավիէվ եւ ֆրանս. դեսպան կոմս Մոնդէպէլլօ։ Կէս օրէն չորս ժամ յետոյ Նախագահն այցելութիւն տուաւ կայսերական դերդաստանի անդամոց։ Ժամ 7ին Մեծն Պետրոսի սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ մեծ հացկերոյթ և ժամ 9ին հանդիսական ներկայացում Բեգերհովի պալատան մէջ։ Խաղերն են՝ «Ամառ գիշերուան մը երազ»ի պարը, «Կլինքա» օբերային 2րդ արարուածն և «Զարին համար արեւշատութիւն» երգը՝ Ռուսիոյ կայս. օբերայի երգիչներուն աջակցութեամբ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Արտաքին գործոց նախարար Մ. Պիւլով Վիլհէլմ Կայսեր հետ ներկայ պիտի գտնուի գերման բանակաց ազմափորձերուն։ Նոյնպէս յետոյ աւստրեւմաճառ բանակին զօրաշարժերուն։

ՏԻԳ. ՃԵԼԱԼԵԱՆ

Մասնագէտ փորձ, ծննդաբերական և մոբնոյին հիւանդութեանց.—Բերա, Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Միսք փողոց թիւ 4, ուր ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի։ 8—30

Տոքթ. Մ. Մասիսեան պատիւ ունի ծանուցանել թէ զաւակներու մէջ բազմամեայ փորձառութիւն ստացած, այժմ վերահաստատուած է Գալաթիա Սագըզ Աղաճ Բուչէն փողոցը՝ դարմանէ մասնաւորապէս ներքին և ծննդաբանական հիւանդութիւններ, կ'կատարէ վիրաբուժական ամէն գործողութիւն։ Ի դիւրութիւն Պոլսեցւոց յաճախորդաց, կ'գտնուի ամէն Կշ. և Ուրբաթ Գում-Գաբու Սգասիոն ճատտէսի Զարիֆեան դեղարանն։ Աղքատաց ձրի դարմ. կէս օրէ վերջ իր տունն։ Իսկ Գշ. նոյն դեղարանը։ 18-40

ՏՈՔԹՈՐ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենապատիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, … (բուն տարէքի), … «Սկոռբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ …

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Զըլպուզճեանց դէմ)։

Գաւառցիւր յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 նոր բացուած Երեսովէլի փողոց ամէն օր։

Յ. Գ.— Հաւաստելու համար Եւրոպայի եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձեռնները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

Մի քանի օր է որ Լոնտոնի և Բարիզի Սակարաններուն մէջ ալ գործ չկայ վասն զի գինները միեւնոյն կուգան. երէկ առաւօտ Բարիզի հեռագիրը 32 1/2 սանդիմ էր նոյնպէս այս առաւօտ ալ։ Երէկ Լոնտոնի հեռագիրը 22 ղրշ. 5 փր. էր սակայն այս առաւօտ ճիշդ 22 ղր. է ըսել է որ փոքր անկում մը կայ։ Երէկ Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ հաշուեյարդարի օր ըլլալով Քոնսոլիտի համար 43 1/2 ղրշ. և Երկ. համար 32 1/2 սանդիմ Րէբոր։

—Հազարնոցի համար մէկ օրուան Սդիլանցը կ'արժէ 1 ոսկի 25 ղրշ. իսկ ութ օրուան համար 3 1/2 ոսկի։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ
ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.		24 07
Ամէնէն բարձր գին	»	24 09
Ամէնէն վար գին	»	24 05
Ռումէլիի երկաթ. գոց. փր.		114 75
Ամէնէն բարձր գին		115 —
Ամէնէն վար գին		114 25

ԲԱՑՈՒՄ; 12 Օգոստոս

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. Օ. Ո.		24 06
Ռումէլիի երկաթուղի Փր.		114 1/2
Օսմանիյէ	»	— —
Ռէժի	»	— —
Օսմ. Պանքա	»	14 35
Քաէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	7 08
Երկրագործական Պանքա	»	9 —
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ. Ա. Ո.		3 16
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	4 07
Թրամուէյ բաժնեթ.		690 —
» ժուիսանս		230 —
Թրամուէյ պարտամ. փր.		496 —
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	332 50
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	463 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ ութ օրուան Օ. Ո.		3 20
» մէկ ամսուան »	»	— —
Ռումէլ. երկ. ութ օրուան »	»	— —
» » մէկ ամսուան »	»	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 08
Անգլիական ոսկի	»	109 34
Բօլ Էմբէրիալ	»	89 30
Մէճիտիյէ արծաթ	»	107 33
Ռուսլի թղթադրամ Օ. Ո.		8 59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	108 7/8
Փարիզ 3 »	ֆր.	23 11 1/4
Ֆիօրին մանտա	»	10 96 1/4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ
ԼՈՆՏՈՆ, 23 Օգոստ.

Օսմ. քօնսոլիտէ Սէրի Ա. Ա. Ո.		66 —
» » » Բ.	»	38 —
» » » Գ.	»	23 37
» » Դ. բաց.	»	22 —
» » Դ. գոց.	»	21 93
Փոխառութիւն Գասապա Գ. Կ.		80 50
» Օսմ. 3 1/3 %	»	99 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	13 50
Այտընի երկաթուղի	»	15 —
Եգիպտական Միացեալ	»	107 25
Անգլ. քօնսօլիտէ	»	112 56
Հելլենական 5 %	»	29 50
Մոնօբոլ հելլենական 4 %	»	32 50
Ռանթ » 4 %	»	24 —
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888 Գ. Կ.		94 —
» Նոր » 6 % 1892	»	94 75
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25 33 5/8
Դրամագլուխ	»	2 —

ՎԻԵՆՆԱ, 23 Օգոստ.

Փոխան. Փարիզի վրայ Ֆիօր.		47 65
» Լոնտոնի վրայ	»	119 90
Ռումէլիի երկաթուղի	»	64 40
Օսմ. Ռէժի	»	157 —

ՓԱՐԻԶ, 23 Օգոստ.

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. բաց.	ֆր.	22 30
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. գոց.	»	22 30
» » » Բ.	»	— —
» » » Գ.	»	23 45
Օսմանիէ	»	406 —
Ռումէլիի երկաթուղի	»	116 50
Բաիօնլղէ	»	— —
Մաքսատուն	»	— —
Օսմ. Ռէժի	»	333 50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	592 —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	104 87
Քաէտի Լիօնէ	»	778 —
Պանք տը Բարի	»	— —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3280 —
Եգիպտական Իւնիֆիէ	»	— —
Իտալական Ռանթ	»	94 45
Սպանիական արտաքին	»	62 —
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 170
Դրամագլուխ	»	2 —

ՊԵՐԼԻՆ, 23 Օգոստ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888 մարք		93 60
Ռումէլիի երկաթուղի	»	116 40
Անատ. երկ. պարտամթղթ.	»	89 80
Փոխ, Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 280

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԴ. Ա. ՔԱՌԱՔՈՉ

Մասնագէտ երկու սեռի ծննդաժգաւական, փորձ. և մոբնոյին ախտերու.

Այս տեսակ ախտերէ վարակուող և կարգ մը չաղախմաններու սուտ խոստմանց հաւանելով հիւանդութիւններու նուն դարման չգտնողներու ծառայութիւն մը մատուցանելու նպատակաւ, Տոքթ. Քառաքոչ, իր դարմանատունն ալ աւելի կատարելագործելով փոխադրած է Բերա, Աղա-Համամ փողոց թիւ 14 իր տունն, ուր ամէն ժամ իրեն դիմող հիւանդները պիտի դարմանէ Եւրոպայի հռչակաւոր Բրոֆէսէօրներէն Ֆուռնիէի և Կիյեօնի վերջին ու ազդու մեթոտներով։ 30—27

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՆ ԱՄԵՆԱԴԻՒՐԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Հեղինակ. Պետրոս էֆ. Կարապետեանի Անդամ Դիւանի Պետական Խորհրդոյ, ուսուցիչ Օսմ. լեզուի և Տեսչութեան անդամ Պէրպէրեան Վարժարանի

1. Ամէլի վէ Նազարի Ուսուլը Ղըր. Արէպի 5
2. Ուսուլ վէ Միւնթէխապաթը Ջէպանը Ֆարիսի 4
3. Նիւմունէի Էտէպիյաթը Օսմանիյէ վէ մալիւմը Ֆէննիէ 4
4. Րէհնիւմայի Գըրաաթ վէ Թէրճէմէ Բ. Տարի 2
5. Րէհնիւմայի Գըրաաթ վէ Թէրճէմէ Ա. Տարի 1 20
6. Րէհնիւմայի Գըրաաթ Ա. Տարի (ձեռագիր) 1 20
7. Իլավէլի Սարֆը Օսմանի (տեսական և գործնական) 5
8. Միւնթէխապաթ իւլձէրիտէ (հաքծոյ. լրագկ. գրուածոց) 3
9. Նէվտէսթէ (ձեռագիր Նամականի) 3
10. Նոր Քերակ. Օսմ. լեզուի (ձեռագրով հանդերձ) 1
11. Մէշգ եախօտ Խութութը Օսմանիյէ (հինգ տետր) Օսմ. գեղագրութեան տետր 0 20
12. Իւսսի Իմլա եախօտ Տօղրու եազմագ Ուսուլը 3
13. Թարիխ վէ Նիւմունէի Էտէպիյաթը Օսմանիյէ (Պատմութիւն Օսմ. Մատենագրութեան) որ մաս առ մաս պիտի հրատարակուի. մէկ տետրը 1

Վերոյիշեալ գրքերն ամէն գրավաճառաց քով կ'գտնուին, նամանաւանդ Պալենց Գրատունը։ Մեծ քանակութեամբ գնողներ ուղղակի պէտք է դիմեն հեղինակին։ 5—12

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէ իչին պիր սէնէ միւտտէթլէ ալընաճագ լաճմ վէ միւթէֆէրրուաթընըն միւնագասասընա պաշլանըլաճագընտան թալիպ օլանլարըն Խազինէի ճէլիլէի միւչարիլէյհա միւրաճաաթ էյլեմէլէրի իլան օլունուր։

11 աղօսթօս 313 1—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՋ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,433,000
ՀԱՍՈՅԹ 1895 ՏԱՐԻՈՅ 3,161,300

ՆՈՐԹԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,671,100
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 1,245,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւններ ի գործ կ'ըդնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 5,000,000   ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 100,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ. Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուղղակի կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 ... սենեականերն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց.

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Գ. ԳԱԲՐԻԵԼԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել որ ամէն օր մինչեւ կէսօր կը գտնուի նախկին տեղն Սկիւտարի չուկան Մահքէմէ փողոց պարսիկ ծխավաճառին վերի յարկը։ Կէսօրէն վերջը Բերա Կալաթա-Սէրայի վարժարանին դիմաց թիւ 200 աբարթըմանն Ա. յարկ թիւ 3։ Վկայեալ եւ ծանօթ ատամնաբոյժն յանձն կ'առնու ակռայի վիրաբուժական ամէն գործողութիւնք ի հարկին Ժմրեցուցիչ դեղերով։ Նոր գրութեամբ կը պատրաստէ բերնի եւ դէմքի յարմար առանց կեռի, առանց զսպանակի և արմատներու վրայ առանց քիմքի, պտուտակաւոր արհեստական ամէն ձեւ ակռայ։ Դիմողք գոհ պիտի մնան գիներու չափաւորութենէն եւ գործողութեանց կատարելութենէն։ Գչ. խորհրդակցութիւնք ձրի։ 27—53

ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հազի, հարբուխի, շունչի նեղութեան, ընդարմեցութեան դէմ, և լն.

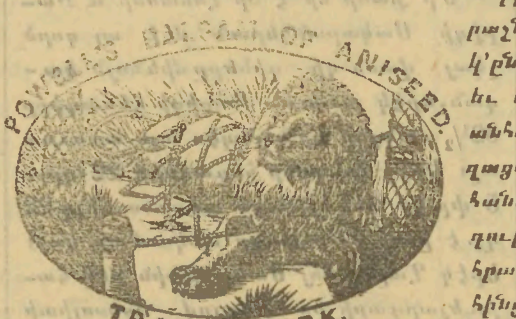

Այս թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ափոփելու հարբուխը, հազը, կոկորդի ցաւը, դժուարաշնչութիւնն, ևլն։ Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մաղասը կակուղցնելով և արտաքսումը դիւրացնելով։ Կոկորդի անհաճոյ խուխուռներով գէշ ցերեկ հազցող և հանգիստը կորսնցնող անձինք կը հանգստանան և մէկ շիշը բաւ է հիւանդութիւնը բուժելու։ Այս անձման դեղ հրաշքներ կը գործէ չնչարգելութեան, հինցած հազի, էնֆլիւէնցայի և ուրիշ պարագաներու մէջ։

Վ Կ Ա Յ Ա Գ Ի Ր

Սռորագրեալս, Թուրքուէմ Հագոբ էֆ., բնակեալ Տօլմա-Պահչէ, թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր շնչարգելութենէ տառապելով համբաւաւոր բժիշկներու դիմեցի և շատ տեսակ վատնեցի, բայց օգուտ չտեսայ. հիւանդութիւնն օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ բարեկամներ խորհուրդ տուին որ դիմեմ Կալաթիա, Վոյվօտայի պահականոցին քով, թիւ 95-97, Պ. Էտ. Բարուայի անգլ. վաճառատունը։ Հոն ծախուած «ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի և 3 ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք կը համարիմ։ Կ. Պոլիս, 4 ապր. 92. Ստորգր. ԷՍԱՏ ՀԱԳՈԲ

Ընդհ. Մթերանոց Էտմունտ Բարուամայի անգլ. վաճառատունը Կալաթիա, Վոյվօտա փողոց թ. 95-97։ Կը գտնուի նաև բոլոր դեղարաններն և դեղավաճառաց քով։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	21,173,000
Տարեկան հասոյթ	»	44,820,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն մթերանոցներ և բնակարաններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիներով։

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պահչէ-Գաբու, Անանիասեան խան, 12, 13, 14

ՖՐԵԴ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրփուլ և Ամերիկայի միջև բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ատամէնիան	10500	Էմէրէլդն	3500
Քեսդրիան	10500	Բըրժիըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլըմպիան	8000	Ալթէնիան	2500
Ծորճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պոսդոնիան	8000	Ալգերիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ծալէրնիան	3700	Մինձօ	900
Վալօնիան	3700	Օբորդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ծապիան	3500		

Ֆավոնիըն, նաւ. Բըրքըլ յառաջիկայ Շբ. ամսոյ 9/21ին Լիվըրփուլ կ'երթայ Իզմիրի ճամբով։

Լէսպիըն, նաւ. Սդամըրս ամսոյ 15/27 ին Օտեսայէ դառնալով շուտով պիտի երթայ Լիվըրփուլ։

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1 Ղալաթիա

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ
ԸՆԴ ՀԻԼ ՀԸԼԻ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՕՏԵՍԱՅԻ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տօմինօ	937	Իդալօ	5540	Բօլօ	510
Ալէքթօ	3607	Տուրօ	2383	Ճիւնօ	1080	Րիալթօ	2229
Անձէլօ	1541	Տրաքօ	1713	Ֆլէսօ	1053	Րինալտօ	1663
Արկօնօ	2377	Տիննամօ	504	Բոլըրնօ	2307	Րոլլօ	1613
Պասամօ	1822	Էպրօ	2464	Բօմպօ	1700	Րոմէօ	1789
Բորօտինօ	1264	Էլտորատօ	1520	Լէօ	1053	Րօզարիօ	1862
Պրաւօ	1076	Էրոդօ	1481	Լէբանտօ	2271	Սարֆօ	1113
Պրինօ	841	Ֆիտօ	954	Լիվօրնօ	1643	Ցիբրօ	1735
Պըֆֆալօ	4431	Ֆլորէնտսա	1828	Լօրէնցօ	3191	Սիւլլիօ	1193
Գէյլօ	1671	Ֆլամինկօ	849	Մալմօ	724	Սըէրօ	1200
Գալիբբօ	1337	Ֆրանչիսքօ	4582	Մարէնկօ	2273	Թասսօ	1328
Գամէօ	1244	Կալիլէօ	3060	Մարդէլլօ	3709	Թ. Ուիլսըն	1546
Գադօ	1094	Կիդանօ	1243	Միքատօ	3557	Թօքիօ	3827
Չիքօքօ	2729	Կոզօ	1011	Միլօ	1057	Թօլէտօ	1470
Սիւէքրօ	1834	Կրօանօ	1695	Մոնդէպէլլօ	1735	Թորբիտօ	487
Գլիօ	2697	Հիրօ	775	Մուրիլլօ	2419	Ուրպինօ	2429
Գոբըրբաւօ	4235	Հիտալկօ	1581	Նէրօ	1083	Վասքօ	1914
Գոմճ	1497	Հիննուու	3720	Օհիօ	4100	Վոլօ	1289
Գոնկօ	2906	Հորադիօ	3600	Օթարիօ	4036	Վոլթուրնօ	2396
Գորսօ	895	Հումպէր	1596	Օրլանտօ	1535	Եէտօ	1850
Տիտօ	4811	Իակօ	2354	Բալէրմօ	1637	Զէրօ	1200

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ.
Թիւ 17-18, Բիւյիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

L'ANCRE ԼԱՆՔՐԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄ. 1871ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄ.
133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ   206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռօտոլֆ Հոէոս, Փոխ-Նախագահ
» Ժօզէֆ Հոէոս, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական
» Բօլօման Նաքօ » » »
» Անտրուաս Բրոֆէս տ'Օսբէն
Թէլօտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒԻԹ կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍԻՆԿԷՐ

ԼԱՒԱԳՈՅՆՆ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ
ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Կ. ՆԱՃՏԼԻՆԿԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ի ՓԱՐԱՍ ԵՒ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ԲԵՐԱ. — Մեծ-փողոց Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ. — 1. Սինկէր խան, Թիւնէլի եառին։ 2. Գարաքէօյի մօտ թիւ 120, Շիշլիի թրամուէյներու կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ. — Սիրքէճի, Հօճա-փաշա, Պապը Ալի Ճատտէսի թիւ 11։

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ Կ. Պոլիս, Նօ 38, Պապը Ալի Ճատտէսի

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (58)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ
ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՏՈՔԹՈՐ ՌԱՄՕ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

Ռամօ մեղմիւ ժպտեցաւ, տակաւին որ գլուխը վեր առնէր, զի հիմա խոնարհեցուցած էր։

—Այսպէս ուրեմն, մինչեւ իսկ լուսագոյններն ու անկեղծագոյնները իրենց գաղտնի՞քն ունին, ըսաւ։ Փոքրիկ գլխուդ մէջ մտածումներն՞ր կը պըքրէիր, զորս մօքես անգամ չէիր անցուներ։ Թալվան աւելի յստակատես եղաւ. Նա չխաբուեցաւ առերեւոյթ հանդարտութենէդ, եւ գուշակած էր սիրային վէրդ... Տեսնեմ, պատմէ ինծի քիչ մը... վասն զի հիմա կ'ուզեմ ամէն բան գիտնալ։

—Ո՛հ, հայրիկ, շատ կնճռոտ չէ և ոչ բնաւ վիպական։ Թերեւս պատրանքներ գարբնած և առանձինն երազած եմ, վասն զի բառ մ'իսկ չէ փոխանակուած իմ և անոր միջեւ որոյ վրայ կը խօսիս ինծի...

—Ո՞վ է այն։

Աորիէն իր կապոյտ, հանդարտ ու ջինջ աչքերը վեր առաւ, և անխռով ըսաւ, իբր թէ ուրիշ որ և է անուն չէր կրնար լինել իր բերնէն.

—Ռօպէրն է։

Ռամօ ափոփանաց հառաչանք մը արձակեց։ Բնաւ չէր երկբայած Թալվանի բամբասանքներուն վրայ։ Սակայն խորին գոհունակութիւն մը զգաց ապահով ըլլալով որ իր աղջկան ընտրած ամուսինն այն երիտասարդն էր զոր ինք կը սահմանէր անոր։

—Եւ կը սիրե՞ս զինքը։

—Քու օրինակիդ միայն հետեւած եմ, պատասխանեց դեռատի օրիորդը նրբամտութեամբ։ Զաւկի պէս կը վարուէիր անոր հետ։ Հաճոյք զգայի տեսնելով որ ամէն օր մեր տունը կուգար։ Խաղակիցս էր երբ տղայ էի, մանկութեանս բարեկամն եղաւ, միշտ քովս ունեցայ զինքն, և երբ հեռանալու ըլլար, ինծի այնպէս կը թուէր թէ մեծ վիշտ մը կ'զգայի։ Կնքահօրմէս ու քենէ զատ չեմ ճանչնար մէկն որ անոր չափ բարի ըլլայ։ Երբ վիշտ ունենայի, կը մխիթարէր զիս։ Երբ զուարթ ըլլայի, ինք ինէ աւելի զուարթ կ'ըլլար։ Անոր վրայ ամէն ինչ երեւցած է ինծի վեհանձն, փափկանկատ և գողտրիկ, և երբ իր կեանքը մէկուն քով անցունելու բաղձայի սիրել է, այն ատեն այս՚, հայր իմ, կը սիրեմ զինքը։

Մինչդեռ Աորիէն կը խօսէր, Ռամօ կը դիտէր զայն, մտիկ կ'ընէր, և անոր բուրած անբիծ հրապոյրն իր սրտին խորը կը թափանցէր հեշտաւէտ։ Զջմնաց վերլուծել անոր զգայութիւնները, զի ըմռիլ կը գտնէր զանոնք, եւ անձնաւոր եանոնց, առանց վերապահութեան։

—Եւ ինքն ալ կը կարծե՞ս որ զքեզ կը սիրէ. ըսա՛ծ զքեզ.

—Ո՛չ, հայր իմ, բայց շատ շուտ գուշակեցի թէ իմ քովս նոյն հաճոյքը կ'ունենար զոր ես կ'զգայի իր քով։ Ինծի հետ խօսելու, երեսիս ժպտելու այնպիսի եղանակ մը ունի, ուր իր սիրտն ամբողջապէս կ'երեւի։ Երբ իր մայրը մեռաւ, կը յիշե՞ս որ ես գացի հսկել անոր վրայ Ռոզալիի հետ։ Մենք բոլորովին առանձին գտանք հեք Ռօպէրն որ կուլար, վասն զի ամենեւին ընտանիք չունէր Բարիզի մէջ։ Մեր ներս մտնելը տեսնելու ատեն այնքան յուզուեցաւ որ չէր կրնար խօսք մ'արտասանել։ Զիս տարաւ իր մօր սենեակն և հոն ինծի հետ մնաց։ Պատուհանին մօտ նստած էինք, առանց խօսելու, իրարու քով։ Բայց իր աչքերուն մէջ կը կարդայի իր երախտագիտութիւնն։ Երեկոյին երբ պիտի մեկնէի, միակ մարգարիտով մը պճնուած մատանի մը առաւ, այն միակ մատանին զոր Տիկին Սէրվան կը կրէր, և ինծի տուաւ ըսելով. «Մօրմէս ժառանգած ամէնէն թանկագին յիշատակներէս մին է այս, վասն զի այդ մատանին մայրս արդէն իր մօրը կը կրէր երբ դեռատի աղջիկ էր, և իր բոլոր կենաց մէջ պահեց զայն։ Ընդունեցէք զայն և մի՛ բաժնուիք անկէ։» Իր ձայնը կը դողդղար, բոլորովին յուզուած էր, չէի ուզեր ընդունել այդ գոհարը, և սակայն կը վախնայի, վիշտ պատճառել իրեն մերժելով։ Այն ատեն մեղմիւ բռնեց ձեռքս, և անձամբ մատս դրաւ ոսկի մատանին։ Երեսս նայեցաւ, թեպէտ դեռ տխուր, այլ ժպտագին։ Արտօսր մ'ինկաւ մատանիին վրայ և ինծի այնպէս թուեցաւ թէ առաջին օղակն էր շղթայի մը որ զմեզ կը կապէր և զոր բան մը պիտի չկրնար խզել։ Երբ անկէ դարձայ, քեզ ցոյց տուի մատանին և պատմեցի թէ ինչպէս տէր եղած էի անոր։ Համբուրեցիր զիս, բայց չըսիր որ ետ տամ, և ես շատ երջանիկ եղայ, վասն զի աղէկ հասկցայ թէ կը հաւանէիր այն սիրոյն զոր ունէի Ռօպէրի վրայ։ Սգաւոր եղած ատեն, ամէն ժամանակէ աւելի տուն կուգար զինքն և նա չընդդիմացաւ քու տունդ իր տունը նկատելու։ Հիմակ ամէն օր կը տեսնեմ զինքն, ի միասին կը շրջագայինք պարտէզը, կը խօսակցինք, կը խնդանք, և այնքան երջանիկ եմ որ իրաւի կը հարցնեմ թէ ինչպէս կրնայի աւելի երջանիկ ըլլալ։

—Այսպէս ուրեմն երբեք չէ՞ ըսած բառ մը որ կարենայ քեզ հասկցնել իր յոյսերը։

—Ի՞նչ բանի օգուտ պիտի ընէր, ըսաւ Աորիէն իր գեղեցիկ ու անխռով անմեղութեամբ, երկուքս ալ քաջ գիտենք ինչ որ ունինք մեր սրտին մէջ։

—Ուրեմն վստա՞հ ես իր վրայ։

—Այո, հայր իմ, ինչպէս նա վստահ է իմ վրայ։

—Առա՞նց երբեք իրարու հետ համաձայնելու։

—Մեր ակնարկներէն ու մեր ժպիտներէն զատ ուրիշ համաձայնութիւն չունինք։

— Այն ատեն կ'ուզես անոր կինն ըլլալ, այնպէս չէ՞։

—Այո, հայր իմ, վասն զի նա քեզ համար պիտի ըլլայ բարի զաւակ մը և բան մը պիտի չփոխուի մեր կեանքին մէջ։ Կնքահայրս ալ գոհ պիտի ըլլայ, վասն զի կը սիրէ Ռօպէրը։ Ո՛հ, գիտես կը տեսնուի այս։ Կնքահայրս կեղծել չի գիտեր։ Երբ բանի մը հաւնի կամ մէկուն վրայ կասկածի, անմիջապէս կը հասկցուի իր ընթացքէն։ Լաւ ուրեմն, միշտ նոյն սիրալիր ընդունելութիւնը կ'ընէ Ռօպէրի զոր կ'ընէ ինծի, եւ երբեք առիթը չի փախցուներ անոր վրայ խօսելու ինծի։

—Ուրեմն կռահեցիր որ կը քաջալերէ՞ր զքեզ։

—Այո՛, հայրիկ, և շատ գոհ եղայ։

—Բայց ե՞ս, իմ կարծիքիս համար հոգ չըրի՞ր։

Աորիէն իր հօր ծունկերուն վրայ ցատկեց և անոր շրթունքներուն տանելով իր ժպտուն ու թարմ դէմքը,

—Ո՛հ, քաջ գիտէի թէ պիտի չմերժէիր ինծի ինչ որ խնդրէի անուշօրէն։

Թարգմանեց Բ. Մ. ՊՕՂԱՃԵԱՆ (Շար.)